

OGÓLNOPOLSKI

TYGODNIK

GOSPODARSTWA

INFORMATOR PRZEDSIĘBIORCY PRYWATNEGO

1953
Sz. 5
Warszawa
Czerwonej Armii 101
Biblioteka
Szkoły Handlu Warszawskiego

SPIS RZECZY

Do Czytelników	2
I. Zagadnienia ogólne	3
Rola prasy gospodarczej — J. L. Gadziemski. * Nowe kierunki rozwoju rzemiosła (II) — T. K.	
II. Gospedarka planowa	4
Jak ukształtuje się rozwój przemysłowy poszczególnych okręgów kraju? — T. K. * Sektor prywatny może realnie planować -- Ks.	
III. Przemysł i zrzeszenia Przemysłowe	6
Normowanie cen w przemyśle prywatnym — Mgr W. Ławrynowicz. * „Umowa Mydlarska“ — Ks.	
IV. Handel — Centrala Handlowa	7
Ile jest w Polsce przedsiębiorstw handlowych i usługowych? — S. * Nowe zasady organizacji rynku jajczarskiego — J. K.	
V. Ceny i Marże	8
Łączenie marż producenta, hurtowej i detalicznej. * Podwyżka cen z grudnia 1948 r.	
VI. Ustawodawstwo gospodarczo-skarbowe	9
Ważne orzeczenia Komisji Specjalnej — (Gr) * Przegląd ustawodawstwa gospodarczego do 1 kwietnia 1949 r. * Nowe terminy płatności zaliczek na podatek obrotowy i dochodowy. * Kontyngenty produkcji napojów winnych. * Eksport wewnętrzny — Z. M. * Prawnik radzi: Rozwiązanie spółki jawnej; Udział w spółce z o. o. — podatek dochodowy; Czasowe unieruchomienie przedsiębiorstwa.	
VII. Zagadnienia socjalne	12
Rola układów zbiorowych — mgr. R. * Skrzynka zapytań: Skuteczność nieformalnego wypowiedzenia; Urlopy w drobnych zakładach pracy; Wolny czas na szukanie pracy; Wypowiedzenie w okresie ciąży; Bezpieczeństwo i higiena pracy przy robotach budowlanych.	
X. Różne	14
Z życia Izb, Związków i Zrzeszeń. * Notatki i uwagi: Trzycechy dochodu narodowego. * Z prasy: „Życie Gospodarcze“. * Odpowiadamy Czytelnikom.	

Do Czytelników

PO raz wtóry, w ciągu krótkiego okresu czasu, zwracamy się do Was Czytelnicy z wyjaśnieniami:

1) W artykule dyr. M. Szyszkowskiego pt. „Nasze cele i nasze zadania” (Nr. 1 „O.T.G.”) sprecyzowaliśmy pojęcie pisma, jego przeznaczenie, jego zasięg oraz naszkicowaliśmy przesłanki, jakimi kieruje się Redakcja w doborze i układzie zamieszczanych artykułów. Przyjemną a zarazem konkretną odpowiedzią, że trafnie uchwyciliśmy potrzeby przedsiębiorczości prywatnej były nie tylko dziesiątki listów gratulacyjnych, ale i setki codziennie napływających prenumerat. Zaufanie to traktujemy jako nasze zobowiązanie do poszerzenia, ulepszenia i rozbudowy pisma.

W tym kierunku będziemy nieustannie pracować.

2) Wyrazem łączności z Czytelnikami jest zmiana formatu pisma. Niewątpliwie nie pod względem technicznym nie można zarzucić poprzedniemu formatowi. Ale życzenia naszych Czytelników skłoniły nas do zmiany.

Obu tym życzeniom czynimy zadość. Mamy przekonanie, że wprowadzone zmiany jeszcze bardziej zwiążą naszych Czytelników z pismem.

3) Miło nam jest donieść Czytelnikom, że doświadczony zespół redakcyjny dawnego poznańskiego „Tygodnika Gospodarczego” z Ob. Ob. dr. Waschko i Siemiątkowskim na czele, złączył się z naszą redakcją. Już ten numer jest częściowym wynikiem tej symbiozy, której praktyczne korzyści dla Czytelników, są oczywiste.

Witamy serdecznie nowych Współpracowników pisma. Jednocześnie zapewniamy dotychczasowych prenumeratorów „Tygodnika Gospodarczego”, że znajdują Oni w naszym piśmie wszystkie działy i materiały, którymi się interesują. Kontynuowane będziemy również w dotychczasowym układzie KARTOTEKĘ GOSPODARCZĄ (encyklopedię).

4) Przemiany te, jak również gorączkowy okres przedsięwzięcia w Drukarni nie pozwoliły nam na powiększenie, jak planowaliśmy objętości numeru. Wynagrodzimy to Czytelnikom w przyszłości.

Mamy nadzieję, że wprowadzone zmiany spotkają się z serdecznym Waszym przyjęciem.

REDAKCJA

DO PRENUMERATORÓW I CZYTELNIKÓW „TYGODNIKA GOSPODARCZEGO”

DN. 31 MARCA 1949 r. „Tygodnik Gospodarczy” wychodzący w Poznaniu przestał się ukazywać, w związku z odebraniem debitu. Tygodnik ten zaczął wychodzić 1 grudnia 1945 r. Od tego czasu do 1 grudnia 1945 r. ukazało się 176 numerów oraz do każdego rocznika wydano rzeczowy skorowidz. Kartoteka „Tygodnika Gospodarczego” (encyklopedia) obejmuje 56 tytułów z dziedziny gospodarczej.

Nakładem biblioteki „Tygodnika Gospodarczego” wydano 15 broszur na tematy gospodarcze.

Dalszą działalność „Tygodnika Gospodarczego” przejął Gospodarczy Instytut Wydawniczy w Warszawie, który wydaje pismo Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy. Pismo to zawierać będzie materiał z dziedziny ekonomiczno-politycznej jak również materiał informacyjny z dziedziny gospodarczej w takim zakresie, jak w „Tygodniku Gospodarczym”, wychodzącym w Poznaniu. Również ukazywać się będzie „Kartoteka” (encyklopedia).

REDAKCJA I ADMINISTRACJA „TYGODNIKA GOSPODARCZEGO” W POZNANIU DZIĘKUJE WSZYSTKIM DOTYCHCZASOWYM PRENUMERATOROM I CZYTELNIKOM ZA POPIERANIE PISMA I OTRZYMANE DOWODY UZNANIA ORAZ APELUJE, ABY NADAL ABO NOWALI „OGÓLNOPOLSKI TYGODNIK GOSPODARCZY” WYCHODZĄCY W WARSZAWIE. Nadto prosimy Szanownych Czytelników o kontynuowanie zapytań z dziedziny gospodarczej i kierowanie ich do Oddziału Redakcji „Ogólnopolskiego Tygodnika Gospodarczego” w Poznaniu, Mickiewicza 31.

Prenumeratę zaległą za I kwartał br. należy wpłacać nadal na konto Księgarni Wł. Wilak — Poznań, Kantaka 10. Konto P.K.O. Poznań, V — 4085.

Prenumeratę za II i dalsze kwartały przekazywać należy: Gospodarczy Instytut Wydawniczy, Warszawa, Flory 3 konto PKO 1-5001.

Redakcja i Administracja Tygodnika Gospodarczego, Poznań.

DR. ST. WASCHKO

K. WILAK

W. SIEMIĄTKOWSKI

ZAGADNIENIA OGÓLNE

ROLA PRASY GOSPODARCZEJ

ZARÓWNO imponujące tempo odbudowy i rozbudowy potencjału gospodarczego naszego kraju, jak i oparcie całego życia gospodarczego na nowych przesłankach ekonomiczno - społecznych — stawia przed prasą gospodarczą szczególnie odpowiedzialne zadania. Temu zagadnieniu poświęcił swój referat dyr. J. L. Gadziemski na konferencji prasowej M.T.P. Ponieważ referat ten zawiera cenne uwagi i wskazania odnoszące się do OGÓLNEJ ROLI PRASY GOSPODARCZEJ — zamieszczamy go z nieznacznymi skrótami. (Red.).

NASZA rola, rola prasy gospodarczej lepiej się uwypukli, jeżeli przyjmimy następujące ustalenia.

- 1) Cechą zasadniczą naszego ustroju jest zmiana na wszystkich płaszczyznach, zmiana przez walkę i wyzwolenie się z resztek chorób kataklizmu wojennego.
- 2) Realizuje się konsekwentnie w ramach gospodarki planowej i klasowej walki fakt przekształcenia się naszego państwa z rolniczego, uboższego i ekonomicznie zacofanego w państwo przemysłowe.
- 3) Charakterystyczną cechą naszych ambitnych zamierzeń jest likwidacja zniszczeń i budowa bazy materialnej pod ustrój socjalistyczny i dobrobyt.
- 4) Istnieje dla nas tylko problem budowy pokojowej, który opierany na sojuszu nauki i praktyki, da dodatnie wyniki. Nasza technika, sztuka i prasa pracują w służbie pokoju.
- 5) Gwarancją naszych powodzeń w walce o postępową treść naszego życia i naszej gospodarki narodowej jest jedność polityczna klasy robotniczej i rodzący się nowy, wspaniały, postępowy człowiek.
- 6) Naszą podstawą ideologiczną i naszym drogowskazem jest nauka marksizmu i leninizmu a przykładem socjalistyczne budownictwo Z.S.R.R.

Przyjęcie tych ustaleń wyraźnie wskazuje, że rolę i zadania prasy gospodarczej wytycza nasza rzeczywistość, a nie tylko abstrakcyjne rozważania czy jakaś tradycyjna ortodoksja.

Nowe założenie przy tworzeniu nowych form organizacyjnych, konieczność przewartościowania pewnych pojęć, narastające nowych zagadnień, potrzeba wyrażania i przekazywania względnie przyswajania nowej prawdy o świecie musi znaleźć swój wyraz, wierne odbicie, umiejętne podanie, rzetelne naświetlenie i logiczny komentarz na ramach prasy gospodarczej. By wypełnić twórczym, celowym materiałem wskazany odcinek frontu, trzeba mieć ambicję aktywnego wiązania się z życiem tego środowiska i z niego czerpać swoją treść, a swoją rolę rozumieć jako funkcję społeczną, uzasadnioną określoną potrzebą i wyraźnym celem.

A więc rejestrować i przekazywać, wyjaśniać, tłumaczyć i uzasadniać fakty i zjawiska gospodarcze, wskazywać gospodarcze perspektywy rozwojowe i wprowadzać czytelnika w bogactwo problematyki ekonomicznej i praktyki gospodarczej, popularyzować słuszne koncepcje, sądy, pojęcia indywidualne i wprowadzać je do świata sądów powszechnych — oto cel i zadanie prasy gospodarczej.

By taki cel osiągnąć Polska Prasa Gospodarcza winna spełnić pewne podstawowe warunki.

Zakładając masowy i twórczy udział całego społeczeństwa w budowaniu naszej gospodarki narodowej i konieczności rozumienia przez nie zachodzących, skomplikowanych procesów gospodar

czych — winna liczyć się z masowym, nowym odbiorcą i to jest warunek pierwszy.

Przyjmując istnienie nowego odbiorcy trzeba zrezygnować ze współpracy upartych wyznawców starych szkół i kierunków ekonomicznych, a określić i wychować nowego twórcę, nowego informatora i publicystę gospodarczego i to jest warunek drugi.

Przez nowego twórcę, nowemu odbiorcy, dać nową tematykę i treść — i to jest warunek trzeci.

Wychodząc z założenia, że prawdziwy postęp, który daje nam przewagę nad kapitalizmem, to zbliżenie teorii i zainteresowań do naszych problemów praktycznych, należy sprawy gospodarcze ujmować nie tylko pod kątem widzenia, choćby najszlachetniejszych teorii ekonomicznych, lecz także i to w dużym rozmiarze od strony praktyki, codziennego życia i codziennych zadań i wyników oraz udziału człowieka w gospodarczej odbudowie kraju.

Sens zagadnień gospodarczych w nawiązaniu do wzrostu strumienia dóbr, kształtowania się dochodu narodowego, winien stać się własnością całego narodu, świadomością wszystkich, a nie tylko tych, którzy z racji swej funkcji, czy zawodu tymi zagadnieniami się interesują".

J. L. GADZIEMSKI

NASZYM WSPÓŁPRACOWNIKOM, CZYTELNIKOM
I SYMPATYKOM — SERDECZNE ŻYCZENIA

„Wesołego Alleluja”

składa
REDAKCJA

Do Czytelników

PO raz wtóry, w ciągu krótkiego okresu czasu, zwracamy się do Was Czytelnicy z wyjaśnieniami:

1) W artykule dyr. M. Szyszkowskiego pt. „Nasze cele i nasze zadania” (Nr. 1 „O.T.G.”) sprecyzowaliśmy pozycję pisma, jego przeznaczenie, jego zasięg oraz naszkicowaliśmy przesłanki, jakimi kieruje się Redakcja w doborze i układzie zamieszczanych artykułów. Przyjemną a zarazem konkretną odpowiedzią, że trafnie uchwyciliśmy potrzeby przedsiębiorczości prywatnej były nie tylko dziesiątki listów gratulacyjnych, ale i setki codziennie napływających prenumerat. Zaufanie to traktujemy jako nasze zobowiązanie do poszerzenia, ulepszenia i rozbudowy pisma.

W tym kierunku będziemy nieustannie pracować.

2) Wyrazem łączności z Czytelnikami jest zmiana formatu pisma. Niewątpliwie nie pod względem technicznym nie można zarzucić poprzedniemu formatowi. Ale życzenia naszych Czytelników skłoniły nas do zmiany.

Obu tym życzeniom czynimy zadość. Mamy przekonanie, że wprowadzone zmiany jeszcze bardziej zwiążą naszych Czytelników z pismem.

3) Miło nam jest donieść Czytelnikom, że doświadczony zespół redakcyjny dawnego poznańskiego „Tygodnika Gospodarczego” z Ob. Ob. dr. Waschko i Siemiątkowskim na czele, złączył się z naszą redakcją. Już ten numer jest częściowym wynikiem tej symbiozy, której praktyczne korzyści dla Czytelników są oczywiste.

Witamy serdecznie nowych Współpracowników pisma. Jednocześnie zapewniamy dotychczasowych prenumeratorów „Tygodnika Gospodarczego”, że znajdują Oni w naszym piśmie wszystkie działy i materiały, którymi się interesują. Kontynuować będziemy również w dotychczasowym układzie KARTOTEKĘ GOSPODARCZĄ (encyklopedię).

4) Przemiany te, jak również gorączkowy okres przedświąteczny w Drukarni nie pozwoliły nam na powiększenie, jak planowaliśmy objętości numeru. Wynagrodzimy to Czytelnikom w przyszłości.

Mamy nadzieję, że wprowadzone zmiany spotkają się z serdecznym Waszym przyjęciem.

REDAKCJA

DO PRENUMERATORÓW I CZYTELNIKÓW „TYGODNIKA GOSPODARCZEGO”

DN. 31 MARCA 1949 r. „Tygodnik Gospodarczy” wychodzący w Poznaniu przestał się ukazywać, w związku z odebraniem debitu. Tygodnik ten zaczął wychodzić 1 grudnia 1945 r. Od tego czasu do 1 grudnia 1945 r. ukazało się 176 numerów oraz do każdego rocznika wydano rzeczowy skorowidz. Kartoteka „Tygodnika Gospodarczego” (encyklopedia) obejmuje 96 tytułów z dziedziny gospodarczej.

Nakładem biblioteki „Tygodnika Gospodarczego” wydano 15 broszur na tematy gospodarcze.

Dalszą działalność „Tygodnika Gospodarczego” przejął Gospodarczy Instytut Wydawniczy w Warszawie, który wydaje pismo Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy. Pismo to zawierać będzie materiał z dziedziny ekonomiczno-politycznej jak również materiał informacyjny z dziedziny gospodarczej w takim zakresie, jak w „Tygodniku Gospodarczym”, wychodzącym w Poznaniu. Również ukazywać się będzie „Kartoteka” (encyklopedia).

REDAKCJA I ADMINISTRACJA „TYGODNIKA GOSPODARCZEGO” W POZNANIU DZIĘKUJE WSZYSTKIM DOTYCHCZASOWYM PRENUMERATOROM I CZYTELNIKOM ZA POKUPIENIE PISMA I OTRZYMANE DOWODY UZNANIA ORAZ APELUJE, ABY NADAL ABO NOWALI „OGÓLNOPOLSKI TYGODNIK GOSPODARCZY” WYCHODZĄCY W WARSZAWIE. Nadto prosimy Szanownych Czytelników o kontynuowanie zapytań z dziedziny gospodarczej i kierowanie ich do Oddziału Redakcji „Ogólnopolskiego Tygodnika Gospodarczego” w Poznaniu, Mickiewicza 31.

Prenumeratę zaległą za I kwartał br. należy wpłacić nadal na konto Księgarni Wł. Wilak — Poznań, Kantaka 10. Konto P.K.O. Poznań, V — 4085.

Prenumeratę za II i dalsze kwartały przekazywać należy: Gospodarczy Instytut Wydawniczy, Warszawa, Flory 3 konto PKO 1-5001.

Redakcja i Administracja Tygodnika Gospodarczego, Poznań.

DR. ST. WASCHKO

K. WILAK

W. SIEMIĄTKOWSKI

ZAGADNIENIA OGÓLNE

ROLA PRASY GOSPODARCZEJ

Z ARÓWNO imponujące tempo odbudowy i rozbudowy potencjału gospodarczego naszego kraju, jak i oparcie całego życia gospodarczego na nowych przesłankach ekonomiczno - społecznych — stawia przed prasą gospodarczą szczególnie odpowiedzialne zadania. Temu zagadnieniu poświęcił swój referat dyr. J. L. Gadziemski na konferencji prasowej M.T.P. Ponieważ referat ten zawiera cenne uwagi i wskazania odnoszące się do OGÓLNEJ ROLI PRASY GOSPODARCZEJ — zamieszczamy go z nieznacznymi skrótami. (Red.).

NASZA rola, rola prasy gospodarczej lepiej się uwypukli, jeżeli przyjmimy następujące ustalenia.

- 1) Cechą zasadniczą naszego ustroju jest zmiana na wszystkich płaszczyznach, zmiana przez walkę i wyzwolenie się z resztek chorób kataklizmu wojennego.
- 2) Realizuje się konsekwentnie w ramach gospodarki planowej i klasowej walki fakt przekształcenia się naszego państwa z rolniczego, uboższego i ekonomicznie zacofanego w państwo przemysłowe.
- 3) Charakterystyczną cechą naszych ambitnych zamierzeń jest likwidacja zniszczeń i budowa bazy materialnej pod ustrój socjalistyczny i dobrobyt.
- 4) Istnieje dla nas tylko problem budowy pokojowej, który opierany na sojuszu nauki i praktyki, da dodatnie wyniki. Nasza technika, sztuka i prasa pracują w służbie pokoju.
- 5) Gwarancją naszych powodzeń w walce o postępową treść naszego życia i naszej gospodarki narodowej, jest jedność polityczna klasy robotniczej i rodzący się nowy, wspaniały, postępowy człowiek.
- 6) Naszą podstawą ideologiczną i naszym drogowskazem jest nauka marksizmu i leninizmu a przykładem socjalistyczne budownictwo Z.S.R.R.

Przyjęcie tych ustaleń wyraźnie wskazuje, że rolę i zadania prasy gospodarczej wytycza nasza rzeczywistość, a nie tylko abstrakcyjne rozważania czy jakaś tradycyjna ortodoksja.

Nowe założenie przy tworzeniu nowych form organizacyjnych, konieczność przewartościowania pewnych pojęć, narastanie nowych zagadnień, potrzeba wyrażania i przekazywania względnie przyswajania nowej prawdy o świecie musi znaleźć swój wyraz, wierne odbicie, umiejętne podanie, rzetelne naświetlenie i logiczny komentarz na ramach prasy gospodarczej. By wypełnić twórczym, celowym materiałem wskazany odcinek frontu, trzeba mieć ambiencję aktywnego wiązania się z życiem tego środowiska i z niego czerpać swoją treść, a swoją rolę rozumieć jako funkcję społeczną, uzasadnioną określoną potrzebą i wyraźnym celem.

A więc rejestrować i przekazywać, wyjaśniać, tłumaczyć i uzasadniać fakty i zjawiska gospodarcze, wskazywać gospodarcze perspektywy rozwojowe i wprowadzać czytelnika w bogactwo problematyki ekonomicznej i praktyki gospodarczej, popularyzować słuszne koncepcje, sądy, pojęcia indywidualne i wprowadzać je do świata sądów powszechnych — oto cel i zadanie prasy gospodarczej.

By taki cel osiągnąć Polska Prasa Gospodarcza winna spełnić pewne podstawowe warunki.

Zakładając masowy i twórczy udział całego społeczeństwa w budowaniu naszej gospodarki narodowej i konieczności rozumienia przez nie zachodzących, skomplikowanych procesów gospodar-

czych — winna liczyć się z masowym, nowym odbiorcą i to jest warunek pierwszy.

Przyjmując istnienie nowego odbiorcy trzeba zrezygnować ze współpracy upartych wyznawców starych szkół i kierunków ekonomicznych, a określić i wychować nowego twórcę, nowego informatora i publicystę gospodarczego i to jest warunek drugi.

Przez nowego twórcę, nowemu odbiorcy, dać nową tematykę i treść — i to jest warunek trzeci.

Wychodząc z założenia, że prawdziwy postęp, który daje nam przewagę nad kapitalizmem, to zbliżenie teorii i zainteresowań do naszych problemów praktycznych, należy sprawy gospodarcze ujmować nie tylko pod kątem widzenia, choćby najsluszniejszych teorii ekonomicznych, lecz także i to w dużym rozmiarze od strony praktyki, codziennego życia i codziennych zadań i wyników oraz udziału człowieka w gospodarczej odbudowie kraju.

Sens zagadnień gospodarczych w nawiązaniu do wzrostu strumienia dóbr, kształtowania się dochodu narodowego, winien stać się własnością całego narodu, świadomością wszystkich, a nie tylko tych, którzy z racji swej funkcji, czy zawodu tymi zagadnieniami się interesują".

J. L. GADZIEMSKI

NASZYM WSPÓŁPRACOWNIKOM, CZYTELNIKOM
I SYMPATYKOM — SERDECZNE ŻYCZENIA

„Wesołego Alleluja”

składa

REDAKCJA

NOWE KIERUNKI ROZWOJOWE RZEMIOSŁA

Jaki będzie przyszły profil produkcyjny spółdzielczości pracy?

Jak już w poprzednim, wprowadzającym, artykule o rzemiośle podaliśmy, spółdzielczość rzemieślnicza (której rozwój tak silnie jest dzisiaj popierany) dzieli się na dwie grupy:

1) spółdzielczość pracy, zrzeszającą fachowców **niesamodzielnych** oraz

2) spółdzielczość t. zw. cechową, t. j. pomagającą **samodzielnym** rzemieślnikom w ich działalności zawodowej.

Dzisiaj zanotujemy wszystko, co wiedzieć należy o spółdzielczości pracy.

Zacznijmy od definicji:

Otóż spółdzielczość pracy daje osobom, wprowadzając posiadającym niezbędną umiejętność fachową, lecz nie rozporządzającym zasobami materialnymi, możliwość pracy zawodowej we wspólnym warsztacie.

Jest więc spółdzielczość pracy formą uspołecznioną rzemiosła. W myśl swych założeń, spółdzielczość pracy ma omijać możliwość zbytnej kapitalizacji. Dalszym założeniem spółdzielczości jest usunięcie wyzysku człowieka pracy przez indywidualnych posiadaczy warsztatów produkcyjnych.

W chwili obecnej mamy w Polsce 1.800 spółdzielni wytwórczych i usługowych, głównie w tym następujących branż: włókienniczej, skórzanej, drzewnej, chemicznej i metalowej.

CENTRALA SPÓŁDZIELNI PRACY

C. S. P. opiekuje się spółdzielczością pracy, wykonując funkcje następujące: 1) inicjowanie i popieranie działalności zrzeszonych spółdzielni, 2) wiązanie ich gospodarki z planową gospodarką państwową, 3) zapewnianie spółdzielniom prawidłowego

kierownictwa, 4) instruowanie spółdzielni, 5) czuwanie nad ich działalnością w drodze rewizji.

Szczególnie ważną jest działalność C. S. P. w zakresie zaopatrzenia i zbytu, tutaj bowiem Centrala: a) organizuje i prowadzi zaopatrzenie zrzeszonych spółdzielni w surowce, półfabrykaty, materiały pomocnicze, maszyny i narzędzia, b) prowadzi zbyt wyrobów spółdzielni członkowskich.

STOSUNEK PAŃSTWA DO SPÓŁDZIELCZOŚCI PRACY

W tych dniach odbyła się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, pod przewodnictwem w.-min. A. Wanga konferencja, mająca ustalić kierunki produkcyjne dla spółdzielczości pracy. W konferencji tej udział wzięli przedstawiciele KC PZPR, ministerstw i władz spółdzielczych. Przewodniczący min. Wang wskazał na doniosłość zadań wyznaczonych spółdzielczości pracy przez państwo oraz na konieczność wypełnienia tych zadań.

W wyniku tej konferencji ustalono ogólne wytyczne dla rozwoju spółdzielczości pracy — z założeniem, że ma ona za zadanie uzupełniać przemysł państwowy oraz **wypełniać luki na odcinku wytwórczości drobnotowarowej powstałe na skutek wycofania się przemysłu prywatnego.**

Utworzono komisję, składającą się z przedstawicieli ministerstw i spółdzielczości, która ostatecznie, szczegółowo określi przyszły profil produkcji spółdzielczej, wskazując jej takie tematy pracy, które umożliwią ominięcie konkurencji między spółdzielczością z jednej, przemysłem państwowym (kluczowym i niekluczowym) z drugiej strony.

T. K.

GOSPODARKA PLANOWA

JAK UKSZTAŁTUJE SIĘ ROZWÓJ PRZEMYSŁOWY POSZCZEGÓLNYCH OKRĘGÓW KRAJU?

1. O wszechstronny rozwój gospodarczy całego kraju.

Myliłby się, kto by mniemał, że centralizacja gospodarki planowej zawiera w sobie ryzyko upośledzenia regionalnej polityki gospodarczej. Popeliłby błąd, kto by przypuszczał, że zośrodkowanie dyspozycji gospodarczej w ośrodkach ogólnopolskich zagraża niebezpieczeństwem przecięcia wzgl. niedostatecznego uwzględniania interesów regionalno-gospodarczych.

Wręcz przeciwnie! Plan sześcioletni przewiduje usunięcie ogromnych dysproporcji zachodzących między poszczególnymi okręgami kraju, przewiduje wszechstronny rozwój gospodarczy całego kraju, tj. zagospodarowanie okręgów dotychczas zacofanych i scalenie ich w jednolity organizm gospodarczy.

2. Wady dzisiejszego zagospodarowania przestrzennego kraju.

Półtorawiekowy okres zaborów, bezplanowość rozwoju gospodarczego w okresie panowania liberalizmu, działalność władz okupacyjnych, powojenne przemiany terytorialne — wszystko to stało się źródłem ogromnych, gdzieindziej niespotykanych, dysproporcji w rozwoju poszczególnych okręgów kraju. Wystarczy przeciwstawić reszcie kraju dwa tylko obszary, by pojąć istotę tych dysproporcji:

a) Południe kraju, oparte o wal karpacko-sudecki stanowi bazę surowcową Polski, posiadając węgiel, energię wód, ropę naftową, gaz ziemny, metale, sól surowe ceramiczne itd., to też tutaj, na południu, notujemy 46% zatrudnienia w przemyśle.

b) T. zw. „pion Śląsk — morze” obejmuje górnos Śląskie zagłębie węglowe oraz przemysł rejonów: biejsko-bialskiego, krakowskiego, częstochowskiego, łódzkiego, wrocławskiego, inowrocławskiego, toruńskiego, bydgoskiego, grudziądzkiego i gdańskiego; przemysł tego pionu zatrudnia 55% robotników całej Polski.

Obszary położone poza pionem Śląsk — morze są niedoinwestowane.

3. Lokalizacja przemysłu w planie 6-letnim.

Plan 6-letni ma stanowić wielki etap na drodze przekształcenia obrazu geograficzno-gospodarczego Polski.

Główny nacisk położony zostanie na uprzemysłowienie wschodnich i centralnych województw, przy zabamowaniu nadmiernego rozrostu w okręgach silnie zainwestowanych, jakimi są Łódź i Zagłębie Węglowe. (Oczywiście dopuszczalne będą wyjątki od tej zasady, usprawiedliwione koniecznością eksploatacji bogactw naturalnych).

Dobrą ilustrację kierunków regionalnych, w jakich pójdzie rozwój przemysłowy, stanowi poniższa tablica obrazująca przyrost zatrudnienia w poszczególnych województwach w okresie 6-letnia 1949/55.

Przyrost stanu zatrudnienia w poszczególnych województwach w okresie 6-letnia 1949/55

Województwo	Liczba pracowników produkcji w tys.		wskaźnik 1949 = 100
	1949	1955	
Śląsko-Dąbrowskie	454,0	525,0	116
Dolno-Śląskie	168,0	227,0	135
Krakowskie	67,0	96,0	143
Kieleckie	56,0	80,0	161
Rzeszowskie	25,0	58,0	232
Lubelskie	8,0	26,5	331
Warszawskie	31,5	59,0	187
Warszawa (m. st.)	10,0	43,0	430
Łódzkie	98,0	114,0	116
Łódź (miasto)	113,0	126,0	112
Poznańskie	43,0	68,0	158
Szczecińskie	16,0	27,0	169
Pomorskie	42,0	67,0	159
Gdańskie	19,0	34,0	179
Ólsztynskie	5,5	15,5	282
Białostockie	6,0	26,0	433
O g ó l e m	1.162,0	1.602,0	138

Jak z tej tablicy wynika, największy wzrost stanu zatrudnienia przypada na okręgi dotychczas najbardziej zacofane, mianowicie wskaźnik wzrostu przekracza 200 w woj. białostockim, olsztyńskim, lubelskim i rzeszowskim.

Tenże wskaźnik wahając się między 150 i 190, wskazuje na znaczny wzrost przewidywany w woj. warszawskim, kieleckim, poznańskim, pomorskim, szczecińskim i gdańskim.

Jak słysząc, uznaje się w kołach miarodajnych, że wskaźnik dla woj. krakowskiego (143) przewidziano za nisko, toteż zapewne okręg ten, odznaczający się największą gęstością zaludnienia, przy opracowywaniu planów szczegółowych zostanie odpowiednio lepiej potraktowany.

Pozostałe okręgi, mianowicie Śląsk Górny i Dolny oraz Łódź i woj. łódzkie wykazują wskaźniki niższe od przeciętnej ogólnopolskiej. Wspomnieliśmy już, że okręgi te, jako dobrze zainwestowane, nie zaznają tak znacznego tempa przyrostu, jak inne okręgi, zwłaszcza jak okręgi upośledzone.

Pozostaje m. st. Warszawa z niemal rekordowym wskaźnikiem 430 (przewyższa ją tylko Białostoczczyzna — 433). Warszawa po-

nownie stanie się ośrodkiem precyzyjnego przemysłu metalowego i elektrotechnicznego. Odbudowane zostaną dawne fabryki i powstaną nowe (m. in. fabryka samochodów, fabryka tokarek). Ponadto pomyślano o konieczności budowy wielkich fabryk zdolnych chłonać pracę kobiet warszawskich (fabryki konfekcyjne, fabryki żarówek).

4. Rozbudowa dawnych i budowa nowych fabryk.

Cyfry, o których wyżej była mowa, stanowią ramy, w których pomieszczą się plany szczegółowe. Nie tutaj miejsce na dokładniejsze omawianie istniejących już przedprojektów.

Dość wspomnieć, że wzrost zatrudnienia ma być osiągnięty nie tylko drogą rozbudowy już istniejących, ale przede wszystkim drogą budowy nowych fabryk. Zresztą — na obszarach dotychczas zapomnianych i upośledzonych tylko o nowych wytwórniach może być mowa, wytwórniach budowanych od podstaw, wielkim nakładem sił i środków pieniężnych.

Wszyscy, którym na sercu leży rozwój gospodarczy Polski, z radością powitają te śmiałe, piękne plany — w których realizacji i nam, przemysłowi prywatnemu, przyjdzie wziąć udział, i to udział niepośledni.

T. K.

Przemysł prywatny może planować realnie

W DYSKUSJACH nad zagadnieniem planowania w sektorze prywatnym, niejednokrotnie wyrażany był pogląd, że sporządzenie planu produkcji dla sektora prywatnego jest zadaniem bardzo trudnym — ba, niewykonalnym.

Tęgo rodzaju pogląd jest niewątpliwie zbyt pesymistyczny i polega bądź na przecenianiu rzeczywistości istniejących trudności, bądź też na niedostatecznej znajomości zagadnienia.

Planowanie produkcji określonego rodzaju wymaga przede wszystkim posiadania możliwie dokładnych danych, co do ilości wytwórni oraz ich zdolności wytwórczych, następnie posiadania danych, co do bazy surowcowej, tj. realnych możliwości zaopatrzenia, wreszcie ustalenie możliwości zbytu w oparciu o dokładną analizę rynku, i to zarówno co do wielkości zapotrzebowania jak i asortymentu.

Ponadto plan produkcji wymaga również ustalenia planu zatrudnienia, a więc znajomości zarówno wielkości i kwalifikacji istniejących kadr, jak i możliwości ich ew. powiększenia.

Nie ulega wątpliwości, iż zebranie dostatecznie ścisłych danych dla wszystkich wyżej przytoczonych elementów planowania w początkowym okresie planowania nie zawsze jest możliwe. W takiej sytuacji można jednak pomimo tych trudności sporządzić plan posiłkując się metodą szacunkowo - reprezentatywną. O skuteczności tej metody świadczy przykład następujący:

Jeden ze Związków Zrzeszeń przemysłu prywatnego w połowie 1947 r. zgodnie z poleceniem Min. Przemysłu i Handlu zażądał od podległych mu Zrzeszeń sporządzenia planu produkcji na 1948 r. dla Zrzeszeń było to zadanie wykonywane po raz pierwszy. Nie też dziwnego, iż materiał przedłożony Związkowi z małymi wyjątkami był bądź niekompletny, bądź nawet bezwartościowy.

Wydawałoby się, iż w tych warunkach sporządzenie planu produkcji jest zadaniem, którego Związek nie będzie mógł wykonać. W tej sytuacji dyrekcja Związku opierając się na tak niekompletnym materiale postanowiła sporządzić plan produkcji, posiłkując się metodą reprezentatywno - szacunkową.

Plan został sporządzony dla poszczególnych grup produkcji i opiewał ilościowo na ok. 62.000 ton, produkcji przewidywanej na 1948 r.

Ze względu, na to, że plan został sporządzony w sposób wyżej opisany, nie został rozbity na plany rejonowe i nie był podany do wiadomości Zrzeszeń.

W połowie 1948 r. Zrzeszenia sporządziły drugi z kolei plan produkcji na rok 1949. Przy tej okazji stosownie do przepisów obowiązującej instrukcji — zamieściły również dane, zarówno co do wysokości produkcji już wykonanej w I półroczu 1948 r., jak i produkcji przewidywanej na cały ten rok.

Globalna ilość produkcji przewidywanej na r. 1948 — wynosiła ok. 64.000 ton

W ten sposób ujawniła się zgodność z szacunkowym planem Związku, opracowanym przezeń na rok przed tym. I to nie tylko w cyfrze globalnej produkcji, ale również z dość dobrą zgodnością dla cyfr produkcji w poszczególnych grupach.

Kz.

PAŃSTWOWE ZAKŁADY JEDWABIU NATURALNEGO W MILANOWKU

Dział przygotowania osnów przy pracy snowaczka — Andrzejewska
Fot. B. Koszewski, WAF
Czesława.

PRZEMYSŁ I ZRZESZENIA PRZEMYSŁOWE

NORMOWANIE CEN W PRZEMYSLE PRYWATNYM

ZACHODZĄCE przemiany polityczno-społeczne zmieniły strukturę gospodarek kraju tworząc nowe formy administrowania przemysłem przy równoczesnej przebudowie starej ekonomiki i zorganizowaniu nowej.*)

Uspolęźnienie kluczowych gałęzi przemysłu i wprowadzenie gospodarki planowej nie tylko eliminuje możliwości kryzysów nadprodukcji, przed widmem, których stają kraje kapitalistyczne, ale zapewnia właściwe drogi rozwoju gospodarstwa narodowego. W ramach jego przemysł niepaństwowy ma w chwili obecnej do spełnienia pozytywną rolę, do wykonania której musi się przystosować, przezwyciężając szereg starych nawyków i naleciałości okresu gospodarki kapitalistycznej.

Dekret o ustalaniu cen na niektóre artykuły w przemyśle prywatnym oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lutego br. podporządkowuje w znacznym stopniu produkcję przemysłu niepaństwowego kontroli cen. Przemysł niepaństwowy składający się z wielkiej ilości rozdrobnionych zakładów, pracujących w różnych warunkach technicznych, faworyzujący artykuły o wysokich cenach nie kontrolowanego rynku, o produkcji, odbiegającej od pojęcia planowanej z tendencją do przerzucania się do branż o wyższej stopie zysku, tworzy gamę przedsiębiorstw nie skoordynowanych i niełatwo dostosowujących się do nakazu planu gospodarczego, pomimo znacznej poprawy na tym odcinku. Ten stan rzeczy odbija się na cenie produkowanych artykułów.

Praktyka pokazała, że duża liczba przedsiębiorstw nie umie, a rzadziej nie chce podporządkować się obowiązującym normom prawnym na odcinku cen produkcyjnych.

Brak planów produkcyjnych, dorywczość zamówień przy braku specjalizacji oraz nadmierne koszty amortyzacyjne podrażają proces produkcji. Jeżeli do tego dodać występujące zjawisko przerostów administracyjnych i nieekonomicznej gospodarki, to widocznym jest konieczność kontroli cen produkcyjnych jako jednego z elementów stabilizacji rynku krajowego.

Działanie skierowane jest dwukierunkowo. Z jednej strony ustala się ceny jednolite na terenie całego kraju na artykuły konsumpcji masowej w oparciu o obowiązujące receptury. (W akcji tej zapewniony jest udział samorządu gospodarczego z głosem doradczym przy ustalaniu cen i obowiązujących dla nich receptur.) Drugi sposób oddziaływania na rynek polega na analizie kalkulacji będących uzupełnieniem ofert składanych dla sektora uspołecznionego.

Pierwszym zagadnieniem jest celowość produkcji. Trudno za ekonomicznie uzasadnione uważać artykuły produkowane masowo w zakładach o prymitywnym wyposażeniu technicznym, dużym udziale pracy ręcznej. Ekonomiczne podejście do zagadnienia produkcji dopuszcza możliwość ustalenia różnych cen na ten sam artykuł, szczególnie przy skomplikowanym procesie wytwarzania, produkowany przez dwa różne przedsiębiorstwa, różnice w wysokości ceny mogą być uzależnione od specyficznych warunków produkcji i powinny posiadać swoje gospodarze uzasadnienie. Nie znaczy to, że każdy może produkować, co jemu się podoba, lecz to do czego jest predystynowanym.

Druga sprawa, czy za właściwie funkcjonujące można uznać to przedsiębiorstwo, gdzie pomiędzy oferowaną a zatwierdzoną ceną różnica wynosi do 30%? Nasuwa się tu pytanie, jakie są tego przyczyny? Wina tkwi w nieznajomości kalkulacji, a tym

samym i własnego przedsiębiorstwa podawanie nader niskiego zysku, przy równoczesnym umieszczeniu go w innych pozycjach (surowiec, robocizna, narzuty) następnie błędnej gospodarce materiałowej, a w szeregu wypadków traktowania przedsiębiorstwa jako „krótkoterminowej dzierżawy” i nierozwiązanie problemu wydajności pracy.

Przy spotykaniu tego rodzaju metod pracy, które świadomie, bądź też nieświadomie obciążają wytwórcę nie jest możliwym płacenie za cudze błędy i niedokładności ze Skarbu Państwa za wykonywanie dla niego zamówień. Nie należy zjawiska tego generalizować; lecz niemniej podkreślić jego występowanie, które nie można w żadnym wypadku uznać za możliwe na dalszy okres czasu. Nastawienie się na produkcję będącą uzupełnieniem produkcji przemysłu państwowego w artykułach deficytowych, mało-seryjnych, bądź luksusowych powinno stworzyć możliwości planowej i owocnej pracy. Kontrola cen produkcyjnych ma za cel nie tylko dostarczenie pełnowartościowych artykułów dla konsumenta, ale także stronę pedagogiczną polegającą na wykazywaniu istniejących braków i niedociągnięć, a tym samym stworzenie możliwości ich wyeliminowania.

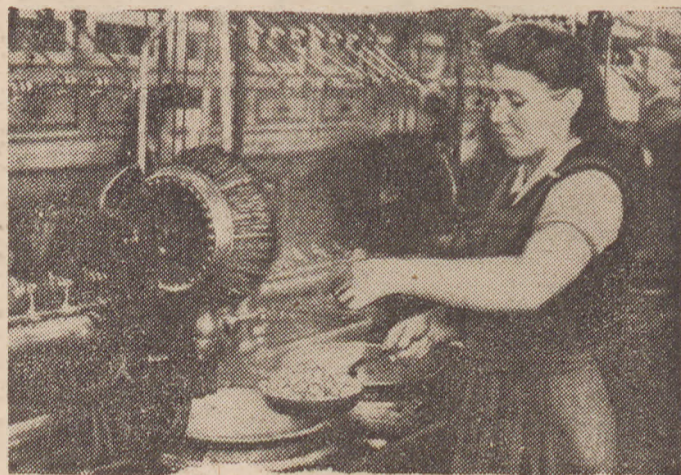
W krótkim okresie czasu stosowaniem dekretu o ustalaniu cen, względnie wysokości zysku brutto producenta osiągnięto pozytywne wyniki, mające na swym odcinku wpływ na kształtowanie się elementów ruchu cen.

Należy tu podkreślić poważną rolę, jaką do spełnienia ma samorząd gospodarczy reprezentujący interesy podległych sobie zakładów i przedsiębiorstw, które nie zawsze wypełniały stawiane przed nimi zadania, szczególnie na odcinku dostarczania właściwych materiałów, w postaci kalkulacji i receptur. Znajomość obowiązujących przepisów, podporządkowanie się obowiązującym normom prawnym, prowadzenie w sposób właściwie pojęty gospodarki przedsiębiorstwem może zaoszczędzić dużo cennego czasu i doprowadzić do właściwego gospodarzo uzasadnionego funkcjonowania przedsiębiorstw.

Utrzymanie cen, a tym samym i cen produkcyjnych na właściwym poziomie jest instrumentem polityki gospodarczej w ramach odbudowy kraju i wyraźnej tendencji do podniesienia poziomu życiowego szerokich rzesz pracujących.

Mgr W. ŁAWRYNOWICZ

PAŃSTWOWE ZAKŁADY JEDWABIU NATURALNEGO „MILANÓWEK

Fragment pracy na roznotalni.

Fot. B. Koszewski, WAF

*) Artykuł wstępny z książki pt. „Ustalanie cen produkcyjnych” w opracowaniu mgr W. Ławrynowicza i mgr S. Janickiego, która niebawem wyjdzie z druku nakładem Gospodarczego Instytutu Wydawniczego.

„UMOWA MYDLARSKA“

NOWY PRZYKŁAD WSPÓŁPRACY MIĘDZYSEKTOROWEJ

Z chwilą ustalenia przez M. P. i H. z dn. 1.1. br. obniżonej ceny mydła do prania produkcji państwowej oraz w połowie stycznia również i dla produkcji spółdzielczej oraz prywatnej (370 zł za 1 kg — cena dla konsumenta; 320,90 zł za 1 kg — cena dla producenta) powstała bardzo trudna sytuacja dla wytwórczości prywatnej.

Wytwórnice te z braku przydziału tłuszczów technicznych zmuszane do ich nabywania na wolnym rynku, nie mogłyby, niestety, produkować po tak niskiej cenie.

Min. Przemysłu i Handlu zdając sobie sprawę z tego stanu rzeczy, oraz pragnąc zapewnić konsumentom dostateczną ilość mydła do prania — zleciło Centrali Handlowej Przemysłu Chemicznego zawarcie umów na wyrób mydła do prania dla Centrali z szeregiem wytwórni prywatnych, określając cenę płaconą przez Centralę Handlową Przemysłu Chemicznego wytwórniom prywatnym w wysokości, umożliwiającej tym wytwórniom wykonanie zawartych umów.

Jednocześnie Min. Przemysłu i Handlu zleciło Centrali Handlowej Przemysłu Chemicznego przejęcie od objętych umową wytwórni prywatnych — rezydentów mydła do prania po cenach umownych.

W ten sposób całość masy towarowej zarówno już posiadanej przez wytwórnice, jak i mającej być wyprodukowaną, pozostaje

w wyłącznej dyspozycji Centrali Handlowej Przemysłu Chemicznego.

Umowa została zawarta z ok. 60 firmami na ogólną ilość ok. 1.000 ton mydła do prania kwartalnie.

Ponieważ wytwórnice prywatne zaopatrują się w tłuszcze techniczne na wolnym rynku, dokonując drenażu tegoż, szczególnie w odniesieniu do tłuszczów odpadkowych, rakarskich i in. — przyczyniają się do należytego wykorzystania surowca, który w przeciwnym przypadku z powodu rozbrojenia źródeł zakupu, niedostępnych dla organizacji skupu sektora uspołecznionego, musiałby ulec zmarnowaniu. Okoliczność ta posiada wielkie znaczenie, szczególnie z uwagi na niedostateczną jeszcze wysokość produkcji tłuszczowej w kraju.

Omyślną umową jest niewątpliwie doniosłym posunięciem wpinającym ten odcinek gospodarki prywatnej w ogólny plan gospodarki Państwa.

Warunki umowy poza ustaleniem ceny płaconej przez Centralę Handlową Przemysłu Chemicznego, wytwórniom prywatnym, zawierają również ścisłe normy techniczne, zapewniające należyta jakość mydła do prania.

Kz.

HANDEL-CENTRALE HANDLOWE

Ile jest w Polsce przedsiębiorstw handlowych i usługowych?

Według znajdujących się w posiadaniu Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie danych, zebranych za pośrednictwem terenowych Izb Przemysłowo - Handlowych od Izb Skarbowych i Zrzeszeń Kupieckich ilość przedsiębiorstw handlu towarowe-

go i usługowego w Polsce w r. ub. i obecnie przedstawia się nast.:

Ilość przedsiębiorstw na 1.IV.48 r. została obliczona przez Izbę Przemysłowo - Handlową w Warszawie na podstawie złożonych wniosków koncesyjnych. Od kwietnia do grudnia 1948 r. z jednej strony przybyła pewna ilość nowych przedsiębiorstw, z drugiej zaś strony, szczególnie w okresie ostatnich trzech miesięcy t.j. w ciągu października, listopada i grudnia, zaznaczył się wyraźny proces likwidacji przedsiębiorstw, dotyczący zwłaszcza przedsiębiorstw hurtowych.

Proces ten na przełomie 1948 i 1949 r. uległ zasadniczemu zahamowaniu. Obliczona na podstawie wykupu kart rejestracyjnych ilość przedsiębiorstw w 1949 r. jest mniejsza od ilości z końca ub. r. o 15%. Obecna ilość przedsiębiorstw w porównaniu z ilością z kwietnia 1948 r. zmniejszyła się o 21%.

Zaznaczyć należy, że wykazana ilość przedsiębiorstw na 1949 r. nie jest ostateczna, gdyż obok przedsiębiorstw nowopowstałych dojdzie jeszcze pewna ilość przedsiębiorstw sezonowych, które dotychczas nie wykupiły kart rejestracyjnych na 1949 r.

S.

Województwo	Ilość przedsiębiorstw na 1. IV. 1948 r.	Ilość przedsiębiorstw na 31. XII. 1948 r.	Aktualna ilość przedsiębiorstw w 1949 r.	Stosunek w o/o do ilości z końca ubiegłego roku
Białostockie	3.651	3.706	2.728	73,6
Gdańskie	5.944	6.156	4.733	76,9
Kieleckie	10.666	11.531	9.197	79,7
Krakowskie	17.110	16.090	13.203	82,0
Lubelskie	8.676	7.859	5.454	69,4
Łódzkie	14.700	15.066	12.980	86,1
Olsztyńskie	1.531	1.457	1.070	73,4
Pomorskie	9.196	9.401	6.639	70,6
Poznańskie	10.786	16.323	14.833	90,9
Rzeszowskie	5.903	5.030	3.809	75,7
Śląskie	20.072	17.750	14.845	83,6
Szczecińskie	5.115	5.091	4.883	95,9
Warszawskie	26.412	25.155	25.146	99,6
Wrocławskie	11.105	7.135	6.520	91,4
POŁKA	158.877	147.75	126.040	85,3

NOWE ZASADY ORGANIZACJI RYNKU JAJCZARSKIEGO

RYNEK jajczarski w Polsce nie podlegał dotychczas żadnej regulacji. Skup i dystrybucja jaj mogły być dokonywane przez placówki wszystkich sektorów, ceny zaś kształtowały się w zależności od popytu i podaży, związanej z okresami sezonowymi. Były to jedynie doraźne akcje interwencyjne, przeprowadzane przez „Społem”. Miały one na celu wywarcie wpływu na stabilizację cen jaj, przez rzucanie na rynek, w okresach wzmożonego popytu przy równoczesnym braku dostatecznej podaży, j. n. p. w czasie Bożego Narodzenia, zapasów jaj, zmagazynowanych i odpowiednio zakonserwowanych. Niezależnie od tego jednak w handlu detalicznym znajdowały się również jaja świeże, nabywane przez kupców u producentów bezpośrednio lub za pośrednictwem różnie zorganizowanego aparatu skupu.

Obecnie, zarządzeniem Min. Przemysłu i Handlu z dn. 18 lutego b. r. ustalone zostały nowe zasady organizacji rynku jajczarskiego. W myśl tych zasad wszelkie obroty jajami mają być dokonywane wyłącznie przez Centr. Spółdz. Jajczarsko - Mleczarskich. Centrala ta skupuje jaja u producentów przez własne, stałe punkty skupu, albo za pośrednictwem upoważnionych do tego firm prywatnych. Skup odbywać się ma wyłącznie na wagę i wprost od producenta, wyjątkowo zaś tylko zezwala się na skup na targach i jarmarkach, przy czym zezwolenia udzielają władze przemysłowe.

W wypadku dokonywania skupu jaj za pośrednictwem firm prywatnych, firmy pragnące brać w nim udział, muszą uprzednio zawrzeć z Centr. Spółdz. Mleczarsko - Jajczarskich specjalną umowę, w której określony będzie teren skupu oraz warunki dostawy jaj do Centrali. Po zawarciu takiej umowy, firmy ubiegające się o prawo skupu i dostawy jaj do C.S.M.J. muszą, na jej wniosek, uzyskać stosowne zezwolenie ministerstwa. Zezwolenie takie może być jednak w każdej chwili cofnięte, również na wniosek centrali, o ile firma prywatna nie dotrzyma warunków określonych w zawartej przez nią umowie.

Przy skupie jaj za pośrednictwem firm prywatnych Centr. Spółdz. Mleczarsko - Jajczarskich ma, obowiązek przyjęcia całego, dostarczonego jej przez te firmy, towaru. (Wykaz firm pry-

watnych, dopuszczonych do skupu na ściśle określonym terenie, zostanie osobno opublikowany).

Dystrybucja jaj na rynku krajowym oraz eksport powierzone są wyłącznie Centr. Spółdz. Mleczarsko - Jajczarskich, przy czym wszystkie jaja, przechodzące przez jej placówki i przeznaczone do sprzedaży, muszą być stemplowane znakiem C.S.M.J.

W nowym systemie organizacji rynku jajczarskiego objęte są nie tylko skup i dystrybucja jaj, lecz również ich ceny.

Min. Handlu Wewnętrznego — Biuro Cen będzie ustalało dla jaj dwa rodzaje cen, a mian. — cenę minimalną, poniżej której punkty skupu nie mają prawa płacić za jaja, oraz detaliczną cenę maksymalną, której sklep detaliczny nie może przekroczyć.

Cena minimalna ma zastosowanie w stosunku do producenta przy zakupie jaj, określonych jako przynależne do gatunku „C”, ustalone są bowiem trzy gatunki jaj świeżych, pochodzących ze skupu. Za gatunki wyższej jakości, oznaczone literami „A” wzgl. „B” przewidziane są, prócz ceny minimalnej, specjalne dopłaty, wysokości których ustalona będzie osobno. Również osobno ustalone będą wysokości potrąceń za jaja brudne.

Te zasady organizacji obrotu jajami, odnoszą się do skupu celem dalszej odsprzedaży za pośrednictwem aparatu dystrybucyjnego. Nie ograniczają one jednak niewątpliwie w niczym praw producentów, którzy w dalszym ciągu mogą swobodnie sprzedawać jaj bezpośrednio konsumentom, nabywającym je na potrzeby własne.

Należy mieć nadzieję, że nowa organizacja nie tylko zastąpi istniejący system skupu i rozprowadzania jaj, ale przyniesie tak pożądane na tym polu uporządkowanie rynku z korzyścią dla producenta i konsumenta; umożliwi to realizowanie właściwej polityki magazynowania i rzucania zapasów jaj na rynek w okresach wzmożonego zapotrzebowania oraz dokonywania przetrzutów z terenów nadwyżkowych na tereny deficytowe, co przy „” powinno względnie wyrównanie poziomu cen w poszczególnych sezonach w skali ogólnokrajowej.

(J. K.)

CENY I MARŻE

Łączenie marż producenta, hurtowej i detalicznej

Orzeczeniem Biura Cen i Departamentu V Min. Skarbu z dn. 29.III.1949 r. L. dz. O-IV-O-857 uregulowano sprawę łączenia marż producenta, hurtowej i detalicznej na nast. zasadach:

1. producent może pobierać marżę hurtową, jeżeli sprzedaje detalicznie franco stacja odbiorcy i prowadzi oddzielny rachunek sprzedaży hurtowej w ramach swojej księgowości,
2. detalista może pobierać marżę hurtową, jeżeli posiada koncesję na odnośny hurt, a producent marży tej nie pobrał.

W zw. z powyższym zarządzeniem oraz z poprzednimi między in. z dn. 13.II.1948 r. CR/II/650/1850/85 i w zw. z praktyką Biura Cen producent może pobierać:

1. marżę hurtową, jeżeli sprzedaje detalicznie franco stacja odbiorcy,
2. marżę detaliczną, jeżeli sprzedaje detalicznie we własnym sklepie.

Detalista może pobierać marżę hurtową, jeżeli posiada koncesję na odnośny hurt, a producent marży tej nie pobrał.

Łączenie marż producenta, hurtowej i detalicznej jest dopuszczalne pod warunkiem, że:

1. cena detaliczna nie zostanie przekroczona,
2. towary sprzedane po cenach hurtowych i detalicznych są fakturowane i księgowane na odrębnych rachunkach dla obrotów hurtowych i detalicznych przedsiębiorstwa przemysłowego

wzgl. rzemieślniczego i na odrębnych rachunkach obrotów hurtowych przedsiębiorstwa handlu detalicznego.

Do łączenia marż są upoważnione przedsiębiorstwa prowadzone w myśl obowiązujących przepisów prawa handlowego i podatkowego.

Własny sklep producenta może się znajdować w obrębie warsztatu produkcji.

Prowadzący jedno przedsiębiorstwo, w którym obok produkcji dokonywa się sprzedaż hurtowej i detalicznej nie ma prawa prowadzenia dwóch księgowości. Jedynie, w przypadku posiadania kilku przedsiębiorstw bądź oddziałów przysługuje prawo do prowadzenia dla każdego z nich osobnej księgowości.

Przy łączeniu marż nie mogą być przekroczone ceny detaliczne maksymalne, ustalone i zatwierdzone przez Biuro Cen wzgl. ceny detaliczne z grudnia 1948 r. Pobieranie cen detalicznych niższych jest dopuszczalne.

PODWYŻKA CEN Z GRUDNIA 1948 R.

Ministerstwo Handlu Wewnętrznego — Biuro Cen zawiadamia, że nie będzie uwzględniać wniosków przemysłu spółdzielczego i prywatnego lub rzemiosła o podwyżkę cen z grudnia 1948 r., uzasadnionych zwykłą kosztów robocizny i płac, o ile konieczność podwyżki stawek zarobków i siatki płac nie będzie uznana przez Biuro Cen.

DYREKTOR BIURA

USTAWODAWSTWO GOSPODARCZO-SKARBOWE

WAŻNE ORZECZENIE KOMISJI SPECJALNEJ

PRZED zgórą pół rokiem głośnym echem odbiła się w kołach organizacji prywatnego przemysłu sprawa związana z aresztowaniem kilku członków zarządu Związku Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu Włókienniczego. Po przeprowadzeniu dochodzenia sprawa zakończyła się skierowaniem do obozu pracy kilku członków zarządu tego związku oraz nałożeniem na nich milionowych grzywien

Z uwagi na wielkie znaczenie tego orzeczenia — podajemy*) jego tezy oraz najważniejsze ustępy uzasadnienia:

TEZY

1. Związek Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu Włókienniczego jako organizacja, której statutowo przekazano działalność rozwoju przemysłu włókienniczego z uwzględnieniem potrzeby wykonania państwowego planu gospodarczego oraz pozyskiwanie zagranicznych rynków zbytu pod kontrolą Ministerstwa Przemysłu i Handlu, jest organizacją mającą zleczone czynności w zakresie zarządu państwowego w rozumieniu art. 46 § 1 dekretu z 13 czerwca 1946 r. Nr 30, poz. 192 Dz. U. R. P. tzw. małego kodeksu karnego, a urzędnicy tego Związku podlegają w tym zakresie odpowiedzialności karnej przewidzianej dla urzędników zgodnie z powołanym art. 46 § 1 małego kodeksu karnego.

2. Niedopełnienie zobowiązań eksportowych przyjętych przez Związek wobec Ministerstwa Przemysłu i Handlu stanowi nadużycie odpowiedzialnych organów Związku w ziozumeniu art. 286 K. K.

3. Sprzedaż towarów wyprodukowanych na eksport na rynku krajowym bez zgody Min. Przemysłu i Handlu co do samej sprzedaży i ceny może stanowić przestępstwo z art. 14 ustawy z 2.6.1947 Nr 43, poz. 218 Dz. U. R. P. o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym.

WYJĄTKI Z UZASADNIENIA

...Wynikami przeprowadzonych dochodzeń ustalono, że w połowie 1947 na podstawie uchwalonego i zatwierdzonego przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu statutu powstał w Łodzi Związek Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu Włókienniczego jako organizacja, której przekazano między innymi działalność popierania rozwoju przemysłu brzozy włókienniczej pod względem technicznym i gospodarczym z uwzględnieniem potrzeby wykonania planu gospodarczego oraz między innymi pozyskiwania zagranicznych rynków zbytu oraz surowców i środków produkcji. Do wykonania tych zadań Związek wedle statutu miał dążyć między innymi przez współdziałanie z organami rządowymi w zakresie gospodarczego planowania i wykonania zadań gospodarki planowej. W wyżej ustalonym zakresie stał się więc Związek Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu Włókienniczego organizacją mającą zleczone czynności także w zakresie zarządu państwowego, skoro Związek ten miał powierzoną sprawę współdziałania w wykonaniu państwowego planu gospodarczego i poszukiwania zagranicznych rynków zbytu. W wykonaniu tych zadań działalności gospodarczej Państwa Związek Zrzeszeń zawarł w lipcu 1947 r. aktym notarialnym umowę z Centralnym Zarządem Przemysłu Włókienniczego, w której określono wzajemny stosunek współpracy i ustalono prawa i obowiązki tego Związku w stosunku do Centralnego Zarządu Przemysłu Włókienniczego. Określono też w ust. 9 możliwość powołania przez Związek do życia organizacji gospodarczej zajmującej się handlem z zagranicą. Związek Zrzeszeń istotnie powołał w łonie swego zarządu komisję eksportową...

...Według statutu Związek Zrzeszeń miał między innymi za zadanie otrzymywanie surowce do wyrobu dla zrzeszonych przedsiębiorstw przekazywać zrzeszeniom terytorialnym już istniejącym. Zrzeszenia te skupiały wszystkich przedsiębiorców tkackich danego terenu. Zasadniczo więc Związek Zrzeszeń był pomyślany jako organizacja zbiorcza dla wszystkich zrzeszeń i powstała do pewnego stopnia dwustopniowość organizacji w ten sposób, że

prywatni przedsiębiorcy należeli do zrzeszenia, zrzeszenia zaś należały do Centralnego Związku Zrzeszeń w Łodzi.

To stanowisko prawne i gospodarcze Związku spowodowało, że Ministerstwo Przemysłu na skutek starań Związku poza normalnymi przydziałami surowca przeznaczonymi do przerobu przez prywatne przedsiębiorstwa, a które były rozdzielane na zrzeszenia i przez zrzeszenia na poszczególne przedsiębiorstwa, przydzieliło też Związkowi w lipcu 1947 r. 10 ton surowca na cele eksportowe i specjalne oraz w grudniu 1947 r. dalsze 16 ton na te same cele. Zamierzeniem Ministerstwa zresztą ujawnionym w konferencjach z przedstawicielami Związku Zrzeszeń było wciągnąć przedsiębiorstwa prywatne do produkcji towarów eksportowych, by tą drogą uzyskać dewizy i w dalszym ciągu za te dewizy nabywać potrzebne surowce...

...Wynikami dochodzeń stwierdzono wprawdzie, że Związek Zrzeszeń zawarł dwie umowy eksportowe, a mianowicie z firmą angielską i belgijską, w szczególności na kilkadziesiąt tysięcy metrów podszewki. Jednakże z całokształtu sprawy wynika, że uzyskać surowiec, to w każdym razie nie przedsięwziął żadnych kroków realnych, by jakieś transakcje eksportowe w rzeczywistości zrealizować. Poza ustaleniem zdatności eksportowej niektórych firm, rzekomo z uwagi na lepszy park maszyn i lepsze warunki eksportowe, co niewątpliwie też miało miejsce raczej pod kątem zaspokożenia interesów przede wszystkim członków zarządu Związku Zrzeszeń, Związek Zrzeszeń nie wykazywał żadnej realnej działalności. Przed wszystkim nie zainteresował się chłonnością rynków zagranicznych, nie zainteresował się, jakie towary winny być produkowane, aby miały możliwość zbytu za granicą, nie przedsięwziął żadnych kroków do zbadania opłacalności...

...Działalność Związku Zrzeszeń, wykazana wynikami dochodzeń, wskazuje, że Związek ten nie zainteresował się zupełnie, jakie towary z tego surowca będą wyprodukowane i doszło do tego, że szereg przedsiębiorstw produkowało np. pończochy, które — jak aktami dochodzeń stwierdzono — z góry powiadano za granicą mieć nie mogły...

...Stwierdzono, że wszyscy skazani z wyjątkiem skazanego P. są bądź bezpośrednimi udziałowcami, wzgl. współnikami przedsiębiorstw tkackich, bądź też są zainteresowani w takich przedsiębiorstwach przez udziały swych żon, stwierdzono też, że po-każne ilości przydziału surowcowego na rzekomy eksport otrzymywały przedsiębiorstwa, reprezentowane bezpośrednio lub pośrednio przez skazanych tak dalece, że podczas gdy normalne przedsiębiorstwa tkackie pracowały najwyżej na jedną zmianę, często nawet niepełną, to uprzywilejowane przedsiębiorstwa, szczególnie reprezentowane przez skazanych, pracowały na dwie, a nawet jak przedsiębiorstwo reprezentowane przez skazanego T. na trzy zmiany, mając poza tym zapas surowca nawet na około 6 miesięcy.

Biorąc pod uwagę wyżej poczynione ustalenia, że sprawa eksportowa stanowiła tylko w istocie pokrywkę dla zwiększenia zysków, że skazani przydzielali surowiec eksportowy ze szczególnym uprzywilejowaniem swoich przedsiębiorstw, dalej biorąc pod uwagę, że skazani byli przedstawicielami, wzgl. pracownikami organizacji, mającej czynności zleczone w zakresie zarządu państwowego, należy przyjąć, że skazany N. jako przewodniczący Związku Zrzeszeń, skazany T. B. i D. jako członkowie zarządu Związku, skazany P. jako dyrektor Związku, skazani G., Ch. i R. jako członkowie statutu i regulaminem powołanej do życia sekcji eksportowej tego Związku, przekraczając swą władzę i niedopełniając obowiązków działał na szkodę interesu publicznego w celu przysporzenia sobie i innym korzyści majątkowej w ten sposób, że w czasie od lipca 1947 r. do marca 1948 r. samowolnie zadysonowali surowcem przeznaczonym na eksport na rzecz poszczególnych przedsiębiorstw, że następnie samowolnie zarządzili sprzedaż wyprodukowanego towaru z surowca eksportowego na rynek krajowy bez zgody Ministerstwa, że więc zadysonowali towarem na inne cele, niż pierwotnie był przeznaczony, a to w celu osiągnięcia korzyści przez uzyskanie wyższych cen, a więc nadmiernego zysku...

*) Cytujemy za „Ustawodawstwem Gospodarczym” (nr 1/49).

Przegląd ustawodawstwa gospodarczego

do 1 kwietnia 1949 r.

Poniżej podajemy przegląd najważniejszych ustaw i rozporządzeń z dziedziny gospodarczej, jakie się ukazały w Dzienniku Ustaw w I kwartale 1949 roku.

DZ. U. Nr 1

a) Ustawa o prowizorium budżetowym na I kwartał 1949 r.

b) Rozporz. Min. Przem. i Handlu o zaopatrywaniu ludności w mięso, tłuszcz i przetwory mięsne.

DZ. U. Nr 2

a) Układ o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy pomiędzy RP a Ludową Republiką Bułgarii.

DZ. U. Nr 4

a) Rozporz. Min. Przem. i Handlu w sprawie ustalenia wymagań, jakim winny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia zakładów młeczarskich.

DZ. U. Nr 5

a) Protokół dotyczący wymiany handlowej i uregulowania płatności pomiędzy Polską a Szwecją.

DZ. U. Nr 6

Rozporządzenie Min. Sprawiedliwości a rejestrze spółdzielni.

DZ. U. Nr 7

a) Ustawa o podatku od wynagrodzeń.

b) Ustawa o zmianie ustawy o obowiązku społecznego oszczędzania.

c) Ustawa o zmianie organizacji naczelnych władz gospodarki narodowej.

DZ. U. Nr 8

a) Rozporządzenie Ministra Komunikacji w sprawie zmiany Regulaminu przewozu przesyłek towarowych na kolejach żelaznych.

b) Rozporządzenie Ministra Komunikacji w sprawie zmiany regulaminu przewozu osób, bagaży i przesyłek ekspresowych na kolejach żelaznych.

DZ. U. Nr 9

a) Ustawa o Funduszu Wczasów Pracowniczych Komisji Centralnej Związków Zawodowych w Polsce.

b) Ustawa o zmianie ustawy z r. 1938 o umarzaniu prywatnoprawnym wierzytelności państwowych.

c) Ustawa o zmianie ustawy o państwowym planie inwestycyjnym na rok 1948.

DZ. U. Nr 10

a) Ustawa o zmianie ustawy o zezwoleniach na wprowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych.

b) Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zakresu działania Ministra Handlu Wewnętrznego.

DZ. U. Nr 11

a) Rozporządzenie Ministra Odbudowy o Komisji Kwalifikacyjnej do stwierdzenia praktycznej umiejętności fachowej osób, ubiegających się o uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi i sporządzania projektów tych robót.

DZ. U. Nr 12

a) Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu i niektórych kategorii osób prawnych.

DZ. U. Nr 13

a) Ustawa o kontroli państwowej.

DZ. U. Nr 15

a) rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zakresu działania Ministra Handlu Zagranicznego

b) Rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie wykonania ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń.

DZ. U. Nr 16

a) Ustawa o zmianie dekretu o podatkach komunalnych.

b) Rozporządzenie Ministra Administracji Publicznej w sprawie obniżenia podatku gruntowego dla członków zrzeszeń uprawy ziemi oraz dla rolniczych spółdzielni wytwórczych i rolniczych zespołów spółdzielczych.

c) Rozporządzenie Ministra Administracji Publicznej w sprawie obowiązku uiszczenia zaliczki na podatek gruntowy za rok 1949.

DZ. U. Nr 17

a) Rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie wykonania dekretu o podatku dochodowym.

b) Rozporządzenie Ministra Skarbu o poborze podatku dochodowego i obrotowego w formie ryczałtu

c) Rozporządzenie Ministra Skarbu o przedpłatach na poczet zaliczek na podatek obrotowy i dochodowy podatników wykonujących roboty budowlane oraz inne prace związane z robotami budowlanymi.

d) Rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie wykonania dekretu o podatku obrotowym.

Nowe terminy płatności zaliczek na podatek obrotowy i dochodowy

Ukazały się rozporządzenia Ministra Skarbu w sprawie wykonania dekretów o podatku obrotowym i dochodowym. Zgodnie z tymi rozporządzeniami ustalone zostały nowe terminy wpłacania zaliczek na podatek obrotowy i dochodowy. Terminy te są następujące:

a) DO 5 DNIA KAZDEGO MIESIĄCA winni wpłacić zaliczkę na podatek dochodowy podatnicy, którzy są podatnikami podatku obrotowego na zasadzie art. 3 ust. 2 i 3 dekretu o podatku obrotowym (chodzi tu o podatników, którzy wytwarzają lub sprzedają z zagranicy towary objęte dotychczas akcyzą);

b) DO 7 DNIA KAZDEGO MIESIĄCA obowiązani są wpłacić zaliczki na podatek obrotowy i dochodowy podatnicy osiągający obroty z zajęć zawodowych;

c) DO DNIA 9 KAZDEGO MIESIĄCA obowiązani są wpłacić zaliczki na podatek obrotowy i dochodowy podatnicy osiągający obroty z przedsiębiorstw handlu rozwojowego, farmaceutycznego i obnośnego, z zakładów przemysłowych rzemieślniczych oraz wszelkich innych przedsiębiorstw i zakładów nie obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych za wyjątkiem zakładów handlowych i usługowych;

d) DO DNIA 11 KAZDEGO MIESIĄCA obowiązani są wpłacić zaliczki podatnicy osiągający obroty z zakładów handlowych i usługowych nie obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych;

e) DO DNIA 13 KAZDEGO MIESIĄCA obowiązani są wpłacić zaliczki na podatek obrotowy i dochodowy podatnicy osiągający obroty z zakładów przemysłowych, rzemieślniczych oraz wszelkich innych przedsiębiorstw i zakładów obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych, za wyjątkiem jedynie zakładów handlowych;

f) DO DNIA 15 KAZDEGO MIESIĄCA obowiązani są wpłacić zaliczki na podatek obrotowy i dochodowy podatnicy osiągający obroty z zakładów handlowych i usługowych obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych oraz spółdzielnie, centrale spółdzielczo-państwowe, przedsiębiorstwa państwowe-spółdzielcze, przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe.

JEZEDI PODATNIK OSIAGA W OKREGU JEDNEGO URZĘDU SKARBOWEGO OBROTY CO DO KTÓRYCH OBOWIĄZUJĄ RÓŻNE TERMINY PŁATNOŚCI ZALICZEK. WÓWCZAS DLA WSZYSTKICH ZALICZEK OBOWIĄZUJE TERMIN POZNIJSZY

(GR)

Kontyngenty produkcji napojów winnych

Wobec wyrażanych wątpliwości, jak należy interpretować pojęcie ustalanego przez Min. Skarbu dla wytwórni napojów winnych kontyngentu produkcji, wyjaśniono, że za miesięczną produkcję napojów winnych należy uważać łączną ilość wina, mioszczu winnego i miodu pitawego:

a) wziętą do zabutelkowania,

b) wydaną z wytwórni w innych naczyniach,

c) wyprodukowaną (wino musujące lub gazowane),

d) zapisaną na rozchód jako dozwolony zanik i ubytek w stanie niezabutelkowanym oraz ilości zniszczonego napoju winnego.

Kontyngent produkcji stanowi sumę rubryk 8 i 12 (w części dotyczącej wina luzem) księgi obrachunkowej win musujących (gazowanych) oraz rubryk 5, 7 i 8 księgi magazynowej.

Z. M.

EKSPO RT W E W N Ę T R Z N Y

CELIEM umożliwienia udzielania przez osoby przebywające za granicą pomocy osobom oraz instytucjom społecznym i charytatywnym w kraju, zarządzenie Min. Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dn. 18 stycznia 1949 r. zezwala na sprzedaż za granicą certyfikatów towarowych na artykuły produkowane lub znajdujące się w kraju, na podstawie których obdarowani otrzymają w kraju towary wyszczególnione w certyfikatach.

Cena artykułu określona będzie w certyfikacie towarowym i wyrażona w walucie kraju, w którym sprzedaż certyfikatu następuje. Akcja ta nosi nazwę: „eksportu wewnętrznego”.

Globalne kontyngenty towarów przeznaczonych do sprzedaży na podstawie certyfikatów, jak również szczegółowe kontyngenty towarów i sum, w ramach których certyfikaty będą mogły być w danym kraju sprzedawane, będą ustalane przez Min. Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Min. Skarbu.

Do sprzedaży wymienionych certyfikatów towarowych upoważniono bank „Polska Kasa Opieki S. A.” w Warszawie, który dzia-

łać będzie przez swoje oddziały, przedstawicielstwa, agentów lub korespondentów.

Rozprowadzanie w kraju towarów, zakupionych na podstawie wspomnianych certyfikatów, powierzono Państwowej Centrali Handlowej w Warszawie, Centrali Tekstylniej Biuro Eksportowe „CETEBE” w Łodzi i Centrali Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego w Katowicach, każdej z tych instytucji w zakresie jej właściwości branżowej.

Zarządzenie to wchodzi w życie z dn. 15 stycznia 1949 r. Jednocześnie traci moc obowiązującą:

1) zarządzenie Min. Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dn. 30 marca 1948 r. w sprawie sprzedaży za granicą dolarowych certyfikatów towarowych,

2) zarządzenie Min. Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dn. 30 marca 1948 r. w sprawie wysokości emisji dolarowych certyfikatów towarowych.

Z. M.

W rubryce tej zamieszczamy odpowiedzi na zapytania Czytelników, które należy kierować: Warszawa, Flory 3, lub Poznań, Miekiewicza 31.
REDAKCJA

Rozwiązanie spółki jawnej

A. J. Chodzież. Sprawę likwidacji spółki jawnej z przyczyn jej rozwiązania normują postanowienia art. 122 do 140 Kodeksu Handlowego, do których odsyłamy.

Otwarcie likwidacji spółki jawnej należy zgłosić celem wpisania do rejestru handlowego. Przeprowadzenie likwidacji nie jest jednak konieczne, skoro spółnicy umówią się o inny sposób zakończenia działalności spółki jawnej.

Przy postanowieniu o rozwiązaniu spółki nie jest wymagany akt notarialny, skoro umowa spółki takiego zastrzeżenia nie zawiera; samo bowiem zawiązanie (powstanie) spółki również nie wymaga kwalifikowanej formy prawnej.

Jeżeli chodzi o obowiązek podatkowy na odcinku wyprzedaży likwidacyjnej dokonywanej po 31 grudnia 1948 r., to stosownie do postanowień § 5 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego do dekretu i podatku obrotowym, „sprzedaż towarów i innych rzeczy, będących z przeznaczenia przedmiotem obrotu handlowego, ma charakter świadczenia zawodowego również w tym wypadku, gdy została dokonana w okresie i w celu likwidacji przedsiębiorstwa”.

Skoro więc wyprzedaż ma charakter świadczenia podlegającego normalnemu opodatkowaniu, istnieje również konieczność zgłoszenia obowiązku podatkowego, tzn. uzyskania nowej karty rejestracyjnej, na okres po 31 grudnia.

Bilans likwidacyjny sporządzony być winien na zasadach ogólnych: zestawia się go z chwilą likwidacji, a następnie co roku aż do zupełnego zakończenia likwidacji. W zw. z tym obowiązek podatkowy w zakresie podatku dochodowego bieżnie na zasadach ogólnych, tak jak w toku normalnej działalności przedsiębiorstwa.

Od dochodów uzyskiwanych z udziału w spółce w okresie likwidacji uiszczają spół-

nicy zaliczki miesięczne, a po upływie roku podatkowego składają na zasadach ogólnych zeznanie o dochodzie uzyskanym w tym roku, obejmujące również dochody podatkowe z udziałów w likwidującej się i zlikwidowanej w tym roku spółki (ewent. przeniesione na kapitał rezerwowy zyski przypadające spółnikom podlegają podatkowi).

Częściowo będą tu miały zastosowanie postanowienia art. 9 i 10 dekretu o podatku dochodowym dotyczące sprzedaży przedsiębiorstwa lub jego części. Z. M.

Udział w spółce z o.o. podatek dochodowy

PIOTROWSKI — BYDGOSZCZ. Stosownie do postanowień nowego dekretu o podatku dochodowym, podatkowi dochodowemu podlega zarówno spółka z o.o. od osiągniętego przez spółkę dochodu, jak również niezależnie od tego każdy spółnik spółki z o.o. od dochodu ze swojego udziału.

W zakresie zwolnień bowiem przedmiotowych, zmianie uległo w nowym dekreście zwolnienie dotyczące udziałów w zyskach lub dywidendy, a mian. obecnie wolne są od podatku tylko udziały w zyskach lub dywidendy otrzymane przez podatników podlegających opodatkowaniu wg. części III (podatnicy sektora uspołecznionego), jeżeli wypłacane są przez osobę prawną której siedziba lub zarząd znajduje się na obszarze RP.; zwolnienie to zatem ograniczono tylko do podatników sektora uspołecznionego.

Jeżeli idzie o podatników sektora nieuspołecznionego, nowy dekret o podatku dochodowym stanął na stanowisku, że brak jest z punktu widzenia polityki gospodarczej podstaw do zwolnienia jednostki od opodatkowania dochodu osiągniętego z udziału w osobie prawnej.

Ponadto zaznaczamy, że dochody spółnika spółki z o.o. uważa się stosownie do postanowień art. 5 nowego dekretu o podatku dochodowym za dochody z kapitałów, co w konsekwencji powoduje zaliczenie tego źródła dochodu spółnika do grupy V (najwyższa stawka i brak ulg rodzinnych).

Postanowienia art. 20, o których mowa w pytaniu, pozostają bez znaczenia dla obowiązku podatkowego; idzie tu o dodatkowy podatek od dochodu ogólnego przekraczającego 360.000.— zł rocznie. Podatek dodatkowy będzie płaciła zarówno spółka jak i każdy ze spółników, jeżeli jego własne dochody w sumie ogólnej przekroczy 360.000.— zł rocznie. Dla ustalenia dochodu ogólnego sumuje się oczywiście nadwyżki z obydwu udziałów w spółkach. Z. M.

Czasowe unieruchomienie przedsiębiorstwa

„Warta” Rzemieślnik zamknął swój warsztat z powodu choroby na czas od 1 do 30 września 1948 r. o czym 30 sierpnia 1948 r. powiadomił Urząd Skarbowy. Pokwitowanie otrzymanego przez Urząd Skarbowy pisma znajduje się w rękach podatnika. Dn. 12.XI otrzymał podatnik orzeczenie karne za niezłożenie w ustawowym terminie deklaracji na zaliczki miesięczne w podatku obrotowym i dochodowym za wrzesień, a więc za okres, w którym warsztat był zamknięty i Urząd Skarbowy o zamknięciu powiadomiony. Od wyżej oznaczonego orzeczenia karnego wniosłem odwołanie do Izby Skarbowej motywując je bezcelowością przedkładania zeznania za czas w którym zakład był zamknięty. Podatnik otrzymał upomnienie na zapłacenie grzywny.

Czy Urząd Skarbowy upoważniony jest do nałożenia grzywny w opisanym wypadku?

Zasadniczo brak przepisu, któryby nakładał na podatnika obowiązek zawiadomienia Urzędu Skarbowego o czasowym unieruchomieniu przedsiębiorstwa lub niewykonywania zajęcia z powodu choroby, urlopu lub innych przyczyn. Pewne ograniczenia i zakazy istnieją tu tylko na odcinku przepisów policyjnych (w ramach prowadzenia przedsiębiorstw i dystrybucji towarów), jednakże nie dotyczą one odcinka przepisów podatkowych.

Istotnym dla obowiązku złożenia deklaracji na zaliczki w podatku obrotowym i dochodowym jest tylko fakt, czy rzeczy-

wieści w danym miesiącu (w konkretnym przypadku we wrześniu 1948 r.) podatnik wykonywał jakiegokolwiek świadczenia podlegające podatkowi czy nie.

Samo natomiast zawiadomienie Urzędu Skarbowego o unieruchomieniu zakładu nie potwierdza jeszcze faktu dokonywania czy niedokonywania obrotu w danym miesiącu (okresie); zawiadomienie takie jest pożądane o tyle, że tłumaczy z góry brak obrotów w określonym czasie; brak jednak obowiązku złożenia deklaracji na zaliczki miesięczne uwarunkowany jest brakiem jakiegokolwiek obrotu.

W tym wypadku nawet bez specjalnego zawiadomienia Urzędu Skarbowego podatnik nie ma obowiązku składania deklaracji. Skoro zatem podatnik we wrześniu 1948 r. istotnie nie dokonał żadnego obrotu, nie miał obowiązku ani składania deklaracji na zaliczki miesięczne ani nawet zawiadamiania Urzędu Skarbowego i w tym wypadku nałożenie kary pieniężnej było nieuzasadnione. Izba Skarbowa niewątpliwie uchyli tu wydane przez Urząd Skarbowy orzeczenie karne.

Oczywiście bezzasadnym było doręczenie podatnikowi upomnienia na zapłacenie kary pieniężnej skoro — wskutek wniesienia odwołania do Izby Skarbowej — orzeczenie karne nie uprawomocniło się.

Na podstawie art. 247 § 1 prawa karnego skarbowego, orzeczenie karne ulega wykonaniu po upływie dni czterdziestu od jego uprawomocnienia się.

Z. M.

ZAGADNIENIA SOCJALNE

ROLA UKŁADÓW ZBIOROWYCH

W związku z ogłoszonym w poprzednim numerze „Ogólnopolskiego Tygodnika Gospodarczego” tekstem projektu części ogólnej ogólnopolskiego układu zbiorowego, podajemy poniżej kilka uwag na temat roli układów zbiorowych i ich stosunku do innych przepisów prawa pracy.

Prawo pracy — to cały kompleks zagadnień, unormowanych w drodze ustaw i rozporządzeń. A więc w dziedzinie ochrony pracy: ustawy i rozporządzenia, regulujące sprawę umów o pracę, urlopów wypoczynkowych, ochrony pracy młodocianych i kobiet, czasu pracy itd., w dziedzinie ubezpieczeń: ustawy i rozporządzenia, dotyczące ubezpieczenia na wypadek choroby, inwalidztwa, wypadków jest to t. zw. ustawa scaleńowa oraz przepisy specjalne o ubezpieczeniu emerytalnym pracowników umysłowych, dalej przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy i układów zbiorowych.

Przyzwyczajaliśmy się do tego, że skoro zjawiało się nowe zagadnienie dojrzałe do uregulowania — powstawał akt ustawodawczy, tj. ustawa lub dekret, który był źródłem uprawnień i obowiązków osób zainteresowanych.

Obecnie obok aktów ustawodawczych poważną rolę w kształtowaniu się prawa pracy przejmują układy zbiorowe, które stają się regulatorem w kształtowaniu nowych stosunków prawnych na równi z aktem ustawodawczym. Wprawdzie układ zbiorowy, jako umowa wiąże w zasadzie tylko strony, które go zawarły, jednakże układowi może być nadana moc powszechnie obowiązująca i wtedy obowiązuje ona wszystkich pracodawców i pracowników, w tej gałęzi pracy, dla której został zawarty. Poza tym układ z mocy samej ustawy wiąże pracodawców w stosunku do wszystkich pracowników t. z. zrzeszonych w związku zawodowym, zawierającym układ oraz niezrzeszonych.

Jeśli chodzi o stosunek do obowiązujących ustaw i rozporządzeń — układ zbiorowy nie może zawierać postanowień niezgodnych z ustawodawstwem, może jednak je uzupełniać w sensie korzystniejszym dla pracowników, lub regulować sprawy, dotychczas przez ustawodawstwo nieuregulowane.

W stosunku do umów indywidualnych postanowienia układu zbiorowego zastępują automatycznie postanowienia umów indywidualnych, jeśli są korzystniejsze dla pracownika, natomiast bardziej korzystne dla pracownika postanowienia umów indywidualnych pozostają w mocy.

Po wygaśnięciu układu zbiorowego zmiany, wprowadzone przez układ zbiorowy do umów indywidualnych pozostają w mocy i mogą być uchylone i brzmienie indywidualnej umowy przywrócone dopiero po upływie terminów wypowiedzenia ustawowych, umownych lub zwyczajowych.

Inna jest technika powstawania przepisów prawnych w drodze układu zbiorowego od przepisów wprowadzonych przez akty usta-

wodawcze. Postanowienia układu zbiorowego powstają z woli stron i z woli stron mogą być uchylane lub zmieniane odmiennie od aktów ustawodawczych, które powstają z woli Państwa i mogą być uchylane lub zmieniane tylko w drodze ustawodawczej.

Rola układu zbiorowego, jako czynnika regulującego stosunki pracy, zapewnia większą elastyczność w kształtowaniu się stosunków pracy przez pozostawienie decyzji stronom bezpośrednio zainteresowanym oraz przez możliwość zmian i uzupełnień w zależności od potrzeb życia. Aby jednak układ zbiorowy wypełniał należycie swą rolę, postanowienia jego muszą być głęboko przemyślane i opracowane bez niedomówień i niejasności. Rokowania przy zawieraniu układu, powinny odbywać się w atmosferze, gwarantującej obu stronom możliwość wszechstronnego omówienia i oświetlenia rozpatrywanych zagadnień.

Jakkolwiek układy zbiorowe w zasadzie nie są nowością — to jednak w obecnym układzie stosunków nabierają one nowego charakteru. Każdy układ zbiorowy posiada dwa rodzaje postanowień: jedno o charakterze normatywnym, wpływające w skutkach prawnych z mocy ustawy na treść indywidualnych umów o pracę i drugie o charakterze obligatoryjnym, stanowiące zwykłe zobowiązania dla stron zawierających.

Dawniej zawierane układy ograniczały się zasadniczo do normowania wynagrodzeń, nie wychodząc w innych dziedzinach poza ramy określone ustawodawstwem socjalnym — obecnie układ zbiorowy mierzy do unormowania również innych spraw z pracą związanych.

W opracowanej ostatnio Części Ogólnej ogólnopolskiego układu zbiorowego obok szeregu przepisów, stanowiących powtórzenie zasad w ustawach uregulowanych, zjawiają się postanowienia, regulujące we własnym zakresie nowe zagadnienia. Do przepisów tych należą przede wszystkim postanowienia, dotyczące zaopatrzenia dodatkowych (opłaty szkolne, deputaty węglowe), czasów pracowników, 1 miesięcznych urlopów po 10 latach pracy, urlopów okolicznościowych, zwolnień pracowników do prac społecznych, zwrotu części opłat kolejowych za dojazdy do pracy.

Jeśli chodzi o przeobrażenia, jakim ulegają układy zbiorowe, to poza omówionym wyjściem poza ramy układu głównie taryfowego — zwrócić należy uwagę na inną interpretację postanowień taryfowych. Wymienione w taryfie stawki płac przestają być uważane za zagwarantowane minimum i nabierają cech sztywności.

Takie znaczenie nadają układowi taryfowemu postanowienia dekretu o podatku dochodowym, uważające za niepotracalne z dochodu, podlegającego opodatkowaniu, koszty robocizny, wypłaconej ponad normy, przewidziane w układzie zbiorowym.

SKRZYŃKA ZAPYTAŃ

Skuteczność nieformalnego wypowiedzenia

Z. K., Piotrków — Pytanie: Dnia 6 stycznia wypowiedziano mi umowę o pracę w przedsiębiorstwie prywatnym, w którym jestem księgowym bilansistą — na dzień 31 marca br. Uważam, że wypowiedzenie jest nieformalne i wobec tego stoję na stanowisku, że wypowiedzenia nie otrzymałem. Proszę o wyjaśnienie, czy mam rację.

Odpowiedź: W myśl art. 25 Rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16.3.1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. nr 35, poz. 323/1928) umowa o pracę z pracownikiem umysłowym rozwiązuje się po upływie trzech miesięcy od wypowiedzenia umowy przez jedną ze stron, jeśli umowę tę zawarto na czas nieokreślony. Okres wypowiedzenia wynosić ma całkowite trzy miesiące kalendarzowe i kończyć się musi zawsze ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego. Wypowiedzenie nastąpić winno najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kalendarzowego, poprzedzającego okres wypowiedzenia. Wypowiedzenie zatem, które Pan otrzymał jest nieformalne wobec niezachowania należytego terminu wypowiedzenia, tym niemniej jest ono jednak ważne i wywiera skutek na nowy termin, t. zn. na dzień 30 kwietnia br.

Jedno z orzeczeń Sądu Najwyższego (III RW/506/31) mówi, że „sprzeczne z (III RW/506/31) mówi, że „sprzeczne z prawem wypowiedzenie stosunku służbowego powoduje rozwiązanie tego stosunku z terminem prawidłowego wypowiedzenia”.

Urlopy w drobnych zakładach pracy

Stolarz — Swarzędz — Pytanie: Mam warsztat, w którym zatrudniam 2 pracowników. Obecnie dowiedziałem się, że im przysługuje urlop, tylko nie wiem, jaki i gdzie mogę znaleźć ten przepis.

Odpowiedź: Dekret z dnia 28 lipca 1948 r. opublikowany w Dzienniku Ustaw R. P. nr 36, poz. 258 zmienił ustawę z dnia 16 maja 1922 r. o urlopiach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu. W myśl tego dekretu skreślono dotychczasowy przepis, ogłaszający, że zakłady przemysłowe rzemieślnicze, zatrudniające czterech lub mniej pracowników nie podlegają przepisom ustawy o urlopiach. A zatem zatrudnionym u Pana pracownikom przysługuje prawo do korzystania z płatnego 8-dniowego urlopu, o ile ich praca trwa bez przerwy rok w danym przedsiębiorstwie i 15-dniowego, o ile trwa bez przerwy 3 lata. Przez dni urlopowe należy rozumieć dni robocze. Do dni urlopowych nie wlicza się dni niedzielnych i świątecznych (nowela z dnia 29.IX.1945, opublikowana w Dz. U. R. P. nr 43, poz. 238/1945).

Wolny czas na szukanie pracy

Adela F. — Sroda — Pytanie: Otrzymałam wypowiedzenie na dzień 31 marca. Wypowiedzenie to otrzymali wszyscy pracownicy, gdyż początkowo wydawało się, że jest ono podyktowane tylko zmianą płac. W końcu lutego wyraźnie już wyznaczono osoby, które rzeczywiście będą zwolnione. Ile dni wolnych na szukanie pracy, przysługiwało mi w miesiącu marcu 8, czy też 3?

Odpowiedź: Cytowane wyżej rozporządzenie mówi w art. 30, że po wypowiedzeniu umowy o pracę przez jedną ze stron (obojętnie, czy przez pracodawcę, czy pracownika) pracownik winien otrzymać na swoje żądanie stosowny czas w godzinach pracy, w celu szukania nowej posady, co najmniej w ilości 3 dni roboczych miesięcznie. Ustalenie czasu wolnego na szukanie nowej posady nastąpi w drodze porozumienia pracownika z pracodawcą.

Przepis prawny zatem wyraźnie stanowi, że 3 dni w miesiącu. W jaki sposób pracownik z prawa tego skorzysta zależy od pracownika w porozumieniu z pracodawcą. Może podzielić to na poszczególne dni w miesiącu, albo też na kilka godzin dziennie. Jednak z prawa tego nie można korzystać ze szkoda pracodawcy lub dla stosowania sztykany. Skoro Pani nie skorzystała z prawa tego przez 2 miesiące to naszym zdaniem w marcu przysługuje Pani prawo do korzystania tylko z trzech dni w g. rozkładu pracownika. Naszym zdaniem korzystanie w jednym miesiącu z 9 dni wolnego stanowiłoby obrazę przepisu art. 189 kodeksu zobowiązań — mianowicie nie odpowiadałoby wymaganiom dobrej wiary i zwyczajom uczciwego obrotu.

Wypowiedzenie w okresie ciąży

„Gorliwy czytelnik” — Pytanie: Wobec pewnych zmian w moim przedsiębiorstwie zwolniłem 4 kobiety pracownice fizyczne. W związku z tym zwróciłem się do mnie Związek Zawodowy z żądaniem natychmiastowego przyjęcia jednej z zwolnionych, gdyż jest w ciąży. Proszę o wyjaśnienie, czy mam ten obowiązek.

Odpowiedź: W pytaniu brak nam niestety wiadomości, jak długo pracownica ta jest zatrudniona u Pana. Ustawa z dnia 2.7.1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych kobiet w brzmieniu noweli z dnia 28.4.1948 r. (Dz. U. R. P. nr 27 poz. 182/1948) mówi, że umowa o pracę z kobietą, która pracuje w danym zakładzie pracy przynajmniej od trzech miesięcy, nie może być wypowiedziana, ani rozwiązana tak w całym okresie ciąży, jak i w czasie przewidzianej ustawowej przerwy w pracy po porodzie. A zatem, jeśli pracownica ta pracuje u Pana ponad 3 miesiące, ma Pan ustawowy obowiązek przyjąć ją do pracy.

Bezpieczeństwo i higiena pracy przy robotach budowlanych

Murarz — Poznań. Interesujące Pana przepisy o bezpieczeństwie przy pracach budowlanych uregulowane są w rozporządzeniu z dnia 23 maja 1935 r. (Dz. U. R. P. nr 50, poz. 329/1935). Gdyby miał Pan trudności w zdobyciu tego Dziennika Ustaw, to rozporządzenie to, jak i inne przepisy, dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, są zgrupowane w nowo wydanym przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej — „Zbiorze przepisów prawa pracy”, z którego korzystamy, udzielając Panu tej odpowiedzi.

(Z. KL.)

Z okazji

XXII MIĘDZYNARODOWYCH TARGÓW POZNAŃSKICH

wydamy specjalny powiększony i bogato ilustrowany numer (6)

OGÓLNOPOLSKIEGO TYGODNIKA GOSPODARCZEGO

Artykuły i zlecenia ogłoszeniowe należy nadsyłać do dnia 25 kwietnia.

Sprzedaż za złote towarów zagranicznych na MTP

Komisja Dewizowa — uchwałą generalną Nr 45 zezwoliła — na czas trwania Międzynarodowych Targów Poznańskich w roku 1949 — na sprzedaż za złote towarów, wystawionych przez wystawców zagranicznych na MTP, na warunkach następujących:

1) Sumy, uzyskane ze sprzedaży eksponatów winny być wnoszone do Banku Handlowego w Warszawie S.A., na rachunki zagranicznych wystawców.

2) Z rachunków tych mogą zainteresowani wystawcy podejmować kwoty na bieżące wydatki, związane z udziałem w MTP, do wysokości kwoty Zł 500.000.— na jedną firmę wystawiającą, z WYJĄTKIEM POKRYCIA OPŁAT ZA DZIERŻAWIONĄ POWIERZCHNIĘ NA TERENIE TARGÓW, WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z TRANSPORTEM EKSPONATÓW NA PRZEBIEGACH ZAGRANICZNYCH ORAZ WYDATKÓW NA ZAKUP TOWARÓW PRZEZNACZONYCH NA EKSPORT.

3) Upoważnia się Ministerstwo Przemysłu i Handlu do ustalania, w porozumieniu z przedstawicielami handlowymi poszczególnych państw, wysokości kwot dopuszczalnych do podjęcia i zużycia w kraju na wydatki, związane z udziałem w MTP w przypadkach, w których całe państwo występuje jako jeden sprzedawca.

4) Wszelkie nadwyżki, ponad wspomniane pod pkt. 2 i 3, pozostają na rachunkach zablokowanych i mogą być użyte jedynie w kraju, za uprzednim zezwoleniem Komisji Dewizowej.

Z życia

Związków Zrzeszeń

Związek Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu Drzewnego, powołał do życia następujące Sekcje branżowe:

1. Sekcję Wytwórców Skrzyń i Opakowań, która skupia ponad 50 zakładów. Przewodniczącym Sekcji jest B. Sosnowski.
2. Sekcję Wytwórców Kadzi i Beezek — grupującą 10 wytwórni. Na czele Sekcji stoi W. Zglecki.
3. Sekcję Wytwórców Form do Obuwia i Art. Pokrewnych — której przewodniczy St. Perkowski. Sekcja liczy około 30 zakładów.
4. Sekcję Przemysłu Korkowego — liczącą 10 przedsiębiorstw. Przewodniczącym Sekcji jest H. Balicki.
5. Sekcję Wytwórców Mebli — na czele której stoi B. Magrowicz. Sekcja powołana do życia w dniu 14.III.1949 r.

W dniu 6 kwietnia br. obradowała w Warszawie Sekcja Wytwórców Skrzyń przy Związku Zrzeszeń P.P.D. Drzewnego.

Przedmiotem obrad były sprawy rozdziału zamówień na skrzynie eksportowe i na użytek wewnętrzny, przydzielonych via Centrala P.P.D. prywatnym wytwórcom skrzyń do wykonania w II kwartale 1949 roku.

Zebrań powołali do życia Komisję, mającą opracować schematy kalkulacyjne dla tej gałęzi produkcji.

12 kwietnia 1949 r. odbył się w lokalu Związku Zrzeszeń P.P.D. Zjazd Wytwórców Deszczulek Parkietowych.

Tematem obrad Zjazdu były sprawy związane z produkcją, w związku z rozpoczynającym się sezonem budowlanym, sprawy zaopatrzenia w surowiec oraz zagadnienia kalkulacji i standaryzacji.

W dniu 12.IV.49 odbyła się konferencja Dyrektorów Zrzeszeń P.P.D., na której poruszano szereg ważnych spraw natury organizacyjnej, a między innymi omawiano projekt umowy zbiorowej w prywatnym przemyśle drzewnym. Projekt powyższy został uzgodniony między przedstawicielami Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Leśnych i Przemysłu Drzewnego a Związkiem Zrzeszeń P.P.D. w dniu 16 marca i przestany do zaopiniowania przez czynniki nadrzędne.

Po wprowadzeniu powyższych zmian przez K.C.Z.Z. układ jako obowiązujący podbity zostanie w najbliższych dniach przez

Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Leśnych i Przemysłu Drzewnego oraz Związek Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu Drzewnego.

28 marca b. r. odbyło się w Łodzi Walne Zebranie Organizacyjne członków Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Młynarskiego, sektora fabrycznego Okręgu Łódzkiego.

Na podstawie przeprowadzonych wyborów zostali wybrani:

do Zarządu Zrzeszenia: prezes — ob. Zygański Piotr, wiceprezes — ob. Majer Władysław, członkowie: ob. ob. Wolski Jerzy, Szostkiewicz Franciszek, Krysiak Józef, Tasarz Bolesław, Jabłoński Leon, Racięcki Józef i Rybacki Adam;

do Komisji Rewizyjnej: ob. ob. Kossakowski Stanisław, Sanecki Józef i Kubiak Seweryn;

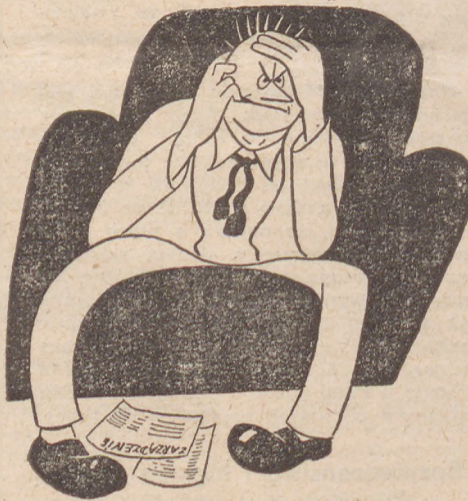
do Sądu Zrzeszenia: ob. ob. Swiderski Leszek, Morawski Jan, Witecki Stanisław, Piszer Kazimierz i Mąkowski Stanisław;

Dyrektorem Zrzeszenia jest ob. Zwolski Henryk.

ZMIANA ADRESU ZWIĄZKU ZRZESZEŃ PRYWATNEGO PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO

Biuro wymienionego Związku mieści się obecnie w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 125. Numery telefonów: 125-42, 209-90, 209-41. Biuro czynne jest od godz. 8,15 do 16.

NIE MARTW SIĘ...

Twoim rzetelnym
doradcą i informatorem
jest

Ogólnopolski Tygodnik
Gospodarczy

Zapnumeruj go dziś jeszcze
PKO I-5001

Gospodarczy Instytut Wydawniczy

Notatki
i uwagi

Trzy cechy dochodu Narodowego

Obliczenie dochodu narodowego daje nam najbardziej podstawowy wskaźnik kształtowania się położenia gospodarczego kraju. Czym jest dochód narodowy? Jest to suma nowych wartości, wytworzonych przez pracę produkcyjną.

Więcein. Br. Min. w Nr. 94 „Trybuna Ludu” z dnia 5 kwietnia br. ogłosił artykuł, z którego wynika, iż dochód narodowy w Polsce Ludowej odznacza się trzema cechami:

1) Szybki wzrost. W r. 1947 dochód narodowy wynosił 14,7 mld. złotych przedwojennych. W r. 1948 dochód ten wzrósł do 18 mld. a wg. planu na r. 1949 wyniesie — 20,6 mld. złotych. Stuprocentowa realizacja tegorocznego planu będzie oznaczała, że dochód narodowy Polski jest o 33 proc. większy od dochodu przedwojennego. Tak szybki wzrost dochodu narodowego stał się możliwy dzięki ustrojowi Democracji Ludowej, która wyzwoliła potężne zasoby energii, tkwiące w masach pracujących.

2) Wzrastające uprzemysłowienie. Polska przedwojenniowa była krajem rolniczo-przemysłowym. W okresie planu trzyletniego odbywa się w Polsce proces przeobrażania kraju na przemysłowo - rolniczy. W r. 1948 przemysł zrealizował 44% dochodu narodowego liczonego w cenach przedwojennych (reszta przypada na wszystkie pozostałe dziedziny, z rolnictwem na czele). W r. 1949 procent ten będzie jeszcze wzrósł.

3) Postępująca socjalizacja. W coraz silniejszym stopniu dochód narodowy Polski wytwarzany jest na bazie socjalistycznych stosunków wytwórczych. W r. 1948 sektor uspołeczniony zrealizował ok. 61% dochodu narodowego.

Na szczególną uwagę zasługuje następujący fragment artykułu W. min. Br. Minca:

„W Polsce Ludowej część dochodu narodowego wytwarzanego w sektorze uspołecznionym i drobnotowarowym, przechwytywana jest przez elementy kapitalistyczne, działające w handlu. Obliczenie dochodu narodowego Polski wykazuje, iż w r. 1947 elementy kapitalistyczne przechwyciły produkt dodatkowy o wartości 144 mld. zł. bieżących, tj. ponad 10% dochodu narodowego. W świetle tych cyfr jaskrawo występuje konieczność kontynuowania walki przeciw przechwytywaniu dodatkowego produktu wytworzonego w gospodarce uspołecznionej i drobnotowarowej przez sektor kapitalistyczny, walki o umocnienie uspołecznionej gospodarki, walki rozpoczętej w maju 1947 r. Odbrymnie zyski elementów kapitalistycznych zmniejszają fundusz spożywcza mas pracujących i fundusz socjalistycznego nagromadzenia w naszym kraju.”

Z prasy

W rubryce tej zamieszczamy, zasadniczo bez komentarzy, wyjątki z artykułów zamieszczonych w prasie różnych poglądów i zainteresowań.
(Red.)

ŻYCIE GOSPODARCZE

Tendencje rozwojowe handlu uspołecznionego w oparciu o inwestycje budowlane, modernizację form i metod oraz o podniesienie poziomu organizacyjno - technicznego kultury sprzedaży są silnym orężem o zwiększenie jego ciężaru gatunkowego w całokształcie obrotu towarowego. Elementy walki klasowej tkwią również w twórczej działalności organizacyjnej handlu państwowego, w jego dynamice i w jego metodach.

Sektor prywatno - kapitalistyczny i drobnotowarowy handlu nie dotrzymuje tempa rozwojowi handlu uspołecznionego, a tym samym cofa się, w porównaniu z ogólnym postępem. Staje się jasnym, że handel prywatny nie wywiązuje się ze swych obowiązków wobec rosnących potrzeb społeczeństwa, wobec podwyższającego się poziomu technicznego i kultury bytu.

Czy oznacza to, że handel uspołeczniony sięgnie po istniejące obecnie placówki handlu prywatnego, że przejmie te dziesiątki tysięcy prywatnych sklepów i sklepików?

Handel uspołeczniony z natury rzeczy wymaga pewnej koncentracji, do czego istniejące obecnie sklepy i sklepiki bynajmniej się nie nadają. Materialno-techniczna baza handlu prywatnego mogłaby być wykorzystana według szacunku w około 25 proc.

Z tej głównie przyczyny wynika, że właściwy rozwój handlu uspołecznionego leży na innej drodze. Natomiast należało by może zwrócić uwagę na możliwości, jakie posiada handel prywatny w przejściu z manowców przypadkowości i spekulacji na drogę współpracy z handlem uspołecznionym.

Znaczna część przedsiębiorstw handlowych w sektorze drobnotowarowym może w pewnych określonych warunkach znaleźć formy działalności, nadające im charakter umożliwiające bliższą współpracę z sektorem uspołecznionym.

Warunki te, przy utrzymaniu zasady, że idzie o sklepy niezatrudniające sił najemnych, mogłyby być dwóch rodzajów:

1) Sklep prywatny mógłby przejąć wyjątkową sprzedaż jednej lub kilku Central Handlowych na warunkach komisyjnych (prowizji od obrotu). W ten sposób kupiec prywatny stałby się agentem na prowizję, opłacając z tej prowizji koszty handlowe, a pozostawiając sobie resztę w postaci zysku. Ten system nie bez powodzenia zastosowała P.C.H. ze sklepami wyrobów cukierniczych, a mógłby on być rozszerzony na inne gałęzie towarów przemysłowych.

2) Stworzenie większych grup sklepów prywatnych dla wspólnych zakupów z komórką centralną o charakterze spółki zaopatrzeniowej, przy czym sklepy te miałyby obowiązek sprzedawać wyłącznie towary pochodzące ze swej spółki zaopatrzeniowej, jako jej mandatariusze lub komisanci.

Wydaje się, że stworzenie takich spółek zaopatrzenia mogłoby przyczynić się do uporządkowania rynku na odcinku artykułów spożywczych, szczególnie zaś rolnych. Spółki takie mogłyby dysponować aparatem zakupu w zakresie drobiu, warzyw, owoców itp. i zaopatrywałyby się na wsiach, a więc po cenach znacznie niższych od obecnych cen zakupu na rynkach miejskich od przyjeżdżających chłopów lub spekulantów.

Spółki zaopatrzeniowe sklepów detalicznych, wzorowane w pewnej mierze na zagranicznych towarzystwach wspólnych zakupów, mogłyby w takim wypadku stać się gestorami prywatnych przedsiębiorstw handlowych, ujmując je w ramy planowe, organizacyjne i finansowe. Jest to jednak sprawa wewnętrzna handlu prywatnego, jego własnych metod i środków.

(z artykułu Jerzego Kwejta pt. „O niektórych zagadnieniach organizacji handlu”).

Odpowiadamy Czytelnikom

WYTWORNIA WOD GAZOWYCH I ROZLEWNIA PIWA M. MORAWSKI, CHORZELE, MOSTOWA 6

Ceny obowiązujące na piwo pochodzące z produkcji prywatnej nie zostały dotąd ustalone.

Ogłoszeniem Biura Cen z dn. 30.XII.1948 r. L. dz. CE/II/5/3436 ustalone są natomiast detaliczne ceny maksymalne na piwo produkcji państwowej, obowiązujące z dniem 1.I.1949 r.

W obrocie piwem produkcji prywatnej przyjęło się — stosowanie cen nie przekraczających cen piwa produkcji państwowej.

Oczywiście, w związku z koniecznością utrzymania cen w przemyśle na poziomie cen z grudnia 1948 r. — ceny piwa pobierane obecnie przez browar nie mogą być wyższe, aniżeli w grudniu ub. r.

(J. K.)

OSTATNIE NOWOŚCI

W dobie planowej gospodarki każdy przedsiębiorca przeczytać winien:

„Rachunkowość w przedsiębiorstwie przy gospodarce planowej

Książka opracowana przez wybitnego znawcę teoretycznych i praktycznych zagadnień rachunkowości. Prof. S. SKRZYWANA

cena zł 300.—

Podręcznik Księgowości Uproszczonej i Podatkowej

Z WZORAMI KSIĄG UPROSZCZONYCH I PODATKOWYCH

w opracowaniu T. STUDNICKIEGO wybitnego znawcy księgowości. Podręcznik jest przeznaczony dla kupców, przemysłowców oraz ich pracowników, księgowych, słuchaczy szkół handlowych i urzędników skarbowych.

cena zł 550.—

„Obrót bezgotówkowy“

w oprac. adw. L. GRABOWSKIEGO

Rady Prawnego Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Informator niezbędny:

W każdej instytucji państwowej, komunalnej i społecznej.

W każdym przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielczym i prywatnym — handlowym, przemysłowym i usługowym.

cena zł 100.—

„Zadania Przemysłu Prywatnego“

w opracowaniu mgr. M. SZYSZKOWSKIEGO

Dyrektora Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Książka omawia miejsce, rozmiary, strukturę, rolę, planowanie i racjonalizację przemysłu prywatnego.

cena zł 130.—

Do nabycia we wszystkich księgarniach
oraz

w Gospodarczym Instytucie Wydawniczym

Izb Przemysłowo-Handlowych i Rady Naczelnej Zrzeszeń
Kupieckich R. P.

WARSZAWA, ul. FLORY 3.

KONTO P.K.O. I-5001.

Przyjmujemy wszelkie meble do odpluskwienia

ZAKŁAD TĘPIENIA SZKODNIKÓW

WIEL-CHEMIA

Poznań, ul. Garbary 52 (nar. Szyperskiej), tel. 43-30

Od 27 lat znana i ceniona

Ha-Es-Es

Najlepsza terpentynowa pasta do obuwia i podóg

FABRYKA PRZETWORÓW CHEMICZNYCH

POZNAN, Małe Garbary 2

telefon 49-90

? CZY JUŻ ZAPRENUMEROWAŁES
„Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy
JEŻELI JESZCZE NIE
wypełni podaną niżej deklarację !

Wyciąć, wypełnić, zakopertować i wysłać

Stempel firmy

Do
 Gospodarczego Instytutu Wydawniczego
 Sp. z o. o.
 Izba Przemysłowo-Handlowych
WARSZAWA XI
 ul. Flory 3

Niniejszym zamawiam (y) prenumeratę egzempl. czasopisma

»Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy« od dnia

Jednocześnie wpłacam (y) należność za prenumeratę na konto P.K.O.

Nr 1-5001 w sumie zł

»Ogólnopolski Tygodnik Gospodarczy« proszę (imy) wysłać pod adresem

stempel i podpis

W następnym numerze:

- Komentarz do zarządzenia M. P. i H. z dn. 9 marca br. o dostawach, robotach i usługach na rzecz Skarbu Państwa.
- O rozgraniczeniu przemysłu fabrycznego i rzemiosła.
- Koncesjonowanie handlu: dowód przygotowania fachowego.
- Statystyka jako uzupełnienie kalkulacji kosztów sprzedaży.
- Prace komisji opiniodawczych.
- Problemy przemysłu: prywatny przemysł spożywczy.
- Ruchoma Wystawa Gospodarcza.
- Nowe ceny, marże i cenniki.
- Stałe rubryki pisma: prawnik radzi, skrzynka pytań, z życia Izb, Związków i Zrzeszeń, z prasy, notatki i uwagi.
- Ciekawe ilustracje.
- Dodatek: KARTOTEKA GOSPODARCZA (encyklopedia).

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Warszawa, Flory 3

tel. 8-54-70, 8-61-56, 8-66-30

Sekretarz Redakcji przyjmuje od 10 - 12

Redakcja rekapituluje nie zwraca.

Redaguje: Komitet Redakcyjny

Wydawca: Gospodarczy Instytut Wydawniczy,

sp. z o. o. Izba Przemysłowo-Handlowych

Konto P. K. O. - 1-5001.

Prenumerata: miesięcznie 150.-, kwartalnie

450.-, półrocznie 900.-, rocznie 1.800 zł.

Cena numeru zł 50.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

1/1 strony 100.000 zł 1/2 str. 50.000 zł 1/4 str. 25.000 zł.

Ogłoszenia wymiarowe: 60 zł za milimetr szerokości 1 łamu w tekście o 25 % drożej.

Drukarnia: Spół. Wyd. „Wydawnictwo Ludowe“ W-wa Skolimowska 5.

B-71626